

DWUP
Dolnośląski Wojewódzki
Urząd Pracy

**DOLNY
ŚLĄSK**

Załącznik do uchwały nr 1564/VI/19
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 16 grudnia 2019 roku

DOLNOŚLĄSKI
REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ
NA RZECZ ZATRUDNIENIA
NA ROK 2019

luty 2019

Spis treści:

Wprowadzenie – podstawowe dokumenty	3
Diagnoza sytuacji na dolnośląskim rynku pracy	8
Sytuacja demograficzna	8
Ogólne informacje o bezrobociu w województwie na koniec 2018 r.	10
Struktura bezrobotnych	11
Kobiety w strukturze bezrobotnych	14
Napływ i odpływ bezrobotnych	15
Stopa bezrobocia	16
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej.	18
Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy – profilowanie bezrobotnych	19
Subsydiowane programy rynku pracy	21
Zapotrzebowanie na zawody	22
Cudzoziemcy na dolnośląskim rynku pracy	25
Priorytety dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2019	28
Główne kierunki działań na dolnośląskim rynku pracy w roku 2019	28
Cele dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2019 według priorytetów	28
Grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy Dolnego Śląska w roku 2019	29
Źródła finansowania	30
Partnerstwo, monitoring, sprawozdawczość	32
Wskaźniki monitoringu DRPDZ	32

Wprowadzenie.

Określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy jest zadaniem samorządu województwa i wynika z art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zwanej dalej: ustawą). Wyraża się m.in. poprzez coroczne przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia w oparciu o zapisy Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia. Aktualnie obowiązującym dokumentem na szczeblu krajowym są „Założenia programowo-organizacyjne do Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019 (KPDZ/2019)”.

W dokumencie tym należy uwzględnić również strategię rozwoju województwa, w tym w zakresie polityki społecznej, o których mowa w przepisach o samorządzie województwa i przepisach o pomocy społecznej oraz określić priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia. Ustawodawca pozostawił samorządom województw pełną swobodę w kształtowaniu zawartości regionalnych planów działań na rzecz zatrudnienia w innych kwestiach, w tym także w zakresie realizacji postawionych instytucjom rynku pracy ustawowych celów.

Założenia programowo-organizacyjne do przygotowania Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019 uwzględniają w częściach odnoszących się do kierunków działań na rynku pracy m.in. następujące dokumenty strategiczne:

- ✓ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która kluczową rolę przypisuje aktywizacji zawodowej rezerw kapitału ludzkiego z grup dotychczas szczególnie zagrożonych bezrobociem i dezaktywizacją: osób młodych, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób w wieku 50+, osób długotrwale bezrobotnych oraz w sektorach, gdzie występuje bezrobocie ukryte.
- ✓ Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”, który przewiduje działania ukierunkowane na nowoczesny rynek pracy. Celem realizacji tych działań jest osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika zatrudnienia o wartości 71% wśród osób w wieku 20-64 lata. Podkreśla zwłaszcza potrzebę działań prowadzących do aktywizacji tych grup społecznych, które do tej pory w niewystarczającym stopniu były obecne na rynku pracy – zwłaszcza młodzieży, kobiet i osób powyżej 50 roku życia.
- ✓ Sprawozdanie z realizacji Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 w 2017 roku.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, którego celem jest przedstawienie projektowanej polityki państwa w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym w ramach warunku 9.1 Wspólnych Ram Strategicznych.
- ✓ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, który wskazuje kluczowe kierunki interwencji publicznej, mające służyć tworzeniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Adresowany jest przede wszystkim do instytucji publicznych, tworzących i realizujących konkretne polityki, jak również do osób działających w sektorze ekonomii społecznej.
- ✓ Zalecenia Rady dla Polski na 2017/2018 (Country Specific Recommendations - CSR).

W dokumencie określono również na podstawie dostępnych wskaźników i analiz główne wyzwania na polskim rynku pracy:

- ✓ Niekorzystna sytuacja demograficzna - prognozowany spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym powoduje konieczność sięgnięcia do niewykorzystanych zasobów pracy, tj. osób 50+, osób biernych zawodowo, osób niepełnosprawnych i kobiet, w tym do grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe.
- ✓ Niska aktywność zawodowa - wg BAEL w II kwartale 2018 roku aktywni zawodowo stanowili 56,5% ludności w wieku 15 lat i więcej. Współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn (64,9%) był znacznie wyższy niż kobiet (48,8%). Duża luka po stronie kobiet wskazuje, że do tej grupy należy kierować działania służące pobudzeniu obecności na rynku pracy. Niski odsetek aktywnych zawodowo wśród osób w wieku 55-64 lata (50,6%) wskazuje, że również jest to grupa w której drzemą rezerwy dla rynku pracy.
- ✓ Niewykorzystane zasoby w rolnictwie - w związku ze zmniejszaniem się zasobów siły roboczej na rynku pracy kluczową rolę w najbliższych latach odgrywać będzie aktywizacja zawodowa rezerw zasobów pracy z grup szczególnie zagrożonych bezrobociem i dezaktywizacją, w tym w sektorach, gdzie występuje bezrobocie ukryte.
- ✓ Niedopasowanie kwalifikacji pracowników do wymagań rynku pracy - zachodzące zmiany technologiczne, w tym w związku z wprowadzaniem tzw. cyfrowej gospodarki 4.0 sprawiają, że posiadane kwalifikacje w szybkim tempie ulegają dezaktualizacji, nie przystając do potrzeb nowoczesnej gospodarki, stąd istotne jest podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania niedopasowaniu kwalifikacji. Ważną rolę do odegrania w tym procesie mają m.in.: Krajowy Fundusz Szkoleniowy, Fundusze Europejskie oraz wdrażanie koncepcji uczenia się przez całe życie.
- ✓ Segmentacja rynku pracy - Zwiększenie elastyczności rynku pracy związane z rozwojem różnych mniej pewnych form zatrudnienia skutkowało pogorszeniem warunków pracy oraz upowszechnieniem tzw. modelu dualnego rynku pracy, gdzie obok stabilnych form zatrudnienia występują mniej trwałe formy zatrudnienia, które nie dają pewności osobom pracującym, utrudniając dostęp do kredytów mieszkaniowych czy decyzji o założeniu rodziny i posiadaniu dzieci. Stąd istnieje potrzeba podjęcia działań na rzecz zapewnienia wszystkim pracownikom dostępu do bezpiecznego, stabilnego zatrudnienia na podstawie trwałej umowy o pracę.
- ✓ Poprawa stanu bezpieczeństwa i higieny pracy - wzrost zapotrzebowania na pracowników, a także intensyfikacja pracy w sektorach o dużej wypadkowości oraz napływ do pracy cudzoziemców sprawia, że niezbędne jest kontynuowanie działań służących podniesieniu stanu bezpieczeństwa miejsc pracy. Ważną rolę do odegrania mają obok Centralnego Instytutu Ochrony Pracy, Państwowa Inspekcja Pracy i inne instytucje odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa w miejscu pracy, które poprzez działania prewencyjne przyczynią się do zmniejszenia wypadkowości oraz wsparcia pracodawców w ich wysiłkach na rzecz zapewnienia bezpiecznych warunków.

Cel główny KPDZ/2019:

Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem, skrajnych grup wiekowych, długotrwale bezrobotnych, kobiet i osób z niepełnosprawnościami, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego bezpieczeństwa zatrudnienia.

Cele szczegółowe KPDZ/2019:

- ✓ Dostosowanie działań urzędów pracy do zmieniającego się rynku pracy,
- ✓ Zwiększenie adaptacyjności bezrobotnych, pracujących i osób z grupy NEET na rynku pracy,
- ✓ Zwiększenie aktywności zawodowej osób związanych z rolnictwem w kierunku pozarolniczego rynku pracy,
- ✓ Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się przez całe życie,
- ✓ Zwiększenie bezpieczeństwa miejsc pracy.

Propozycja działań kierunkowych przewidzianych w KPDZ/2019:

- ✓ Ograniczenie negatywnych skutków zjawisk związanych z demografią i zmianami technologicznymi,
- ✓ Doskonalenie funkcjonowania instytucji rynku pracy,
- ✓ Rynek pracy dobrej jakości,
- ✓ Zwiększanie szans na rynku pracy poprzez dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy,
- ✓ Wspieranie grup w trudnej sytuacji na rynku pracy.

Dolnośląski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019 oprócz przywołanego wcześniej dokumentu szczebla krajowego uwzględni m.in.:

- ✓ Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030,
- ✓ Dolnośląską Strategię Integracji Społecznej na lata 2014-2020,
- ✓ Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
- ✓ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

W Planie uwzględniono m.in. również:

- ✓ Wyniki 4 edycji badania „Barometr zawodów” – prognoza zapotrzebowania na zawody na Dolnym Śląsku (na lata 2016, 2017, 2018 i 2019),
- ✓ Wyniki prowadzonych przez DWUP badań:
  - Raport „Działalność Agencji Zatrudnienia w województwie dolnośląskim”,
  - „Badanie przedsiębiorców z obszaru województwa dolnośląskiego dotyczące zapotrzebowania na pracowników w perspektywie średniookresowej”,
  - „Badanie gotowości do podjęcia pracy przez osoby długotrwale bezrobotne w największych miastach Dolnego Śląska”.

Niniejszy dokument obejmuje także zagadnienia związane z polityką społeczną, dla której na szczeblu regionalnym kluczowa jest Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014 – 2020, która postuluje podjęcie m.in. następujących działań związanych z poprawą zatrudnialności osób pozostających bez zatrudnienia i znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- ✓ wspieranie osób młodych w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy,
- ✓ wspieranie i aktywizacja osób starszych,
- ✓ wspieranie zatrudnienia i utrzymania się na rynku pracy osób niepełnosprawnych,
- ✓ przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia,
- ✓ indywidualizowanie wsparcia dla grup szczególnego ryzyka,
- ✓ reorientację zawodową osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi,
- ✓ podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych,

- ✓ wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- ✓ zwiększenie mobilności zawodowej i terytorialnej,
- ✓ promocję aktywnej polityki rynku pracy poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka,
- ✓ rozwój i modernizację instrumentów i usług rynku pracy,
- ✓ poprawę efektywności instytucji rynku pracy,
- ✓ koordynację kierunków kształcenia i szkolenia z potrzebami rynku pracy.

Realizacji priorytetów dolnośląskiej polityki rynku pracy w 2019 roku służyć będą podejmowane kierunkowe działania DWUP i powiatowych urzędów pracy, które powinny być zgodne z celami strategicznymi określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, szczególnie:

- Cel 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu,
- Cel 3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.

Do podstawowych przedsięwzięć strategicznych - grupy zadań strategicznych SRWD 2030, w które wpisuje się DRPDZ 2019 należą:

- 1.1.1. Wspieranie obszarów o trudnych warunkach rozwojowych, zagrożonych wystąpieniem strukturalnego bezrobocia oraz o niskim PKB,
- 1.1.3. Wzmocnienie roli MŚP, w tym firm rzemieślniczych i rodzinnych w aktywizacji gospodarczej subregionów,
- 1.2.2. Wspieranie przedsiębiorczości, rozwój usług otoczenia biznesu oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych, w tym inicjatyw klastrowych,
- 1.2.3. Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw,
- 1.3.1. Rozwój specjalizacji regionalnych i subregionalnych, w tym inteligentnych specjalizacji,
- 1.3.2. Wsparcie dla inteligentnej reindustrializacji – cyfryzacji i zaawansowanej automatyzacji procesów technologicznych i zarządczych w przedsiębiorstwach,
- 1.3.4. Rozwój usług proinnowacyjnych oraz kreowanie i wspieranie regionalnych ośrodków innowacyjności,
- 1.3.5. Wzmacnianie regionalnego systemu wsparcia finansowego dla przedsięwzięć innowacyjnych,
- 3.1.4. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz sieci działających na rzecz tych organizacji,
- 3.1.5. Podejmowanie działań na rzecz aktywności społeczności lokalnych i rozwoju lokalnego, ze szczególnym uwzględnieniem środowisk zmarginalizowanych,
- 3.1.6. Wsparcie i promocja partnerstwa społecznego, w tym ekonomii społecznej oraz zwiększenie ich roli w realizacji usług społecznych,
- 3.2.2. Wsparcie działań na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 3.2.3. Podejmowanie działań na rzecz zwiększenia udziału i roli kobiet na rynku pracy oraz w życiu publicznym,
- 3.2.5. Wspieranie ekonomii społecznej,
- 3.2.6. Wspieranie działań na rzecz integracji cudzoziemców,
- 3.3.1. Kształtowanie i rozwój usług edukacyjnych i społecznych ukierunkowanych na wzmocnienie rynków pracy,
- 3.3.2. Wspieranie i pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców regionu,
- 3.5.1. Wspieranie systemu aktywizacji osób starszych,
- 3.5.2. Realizowanie działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Informacje zawarte w DRPDZ na rok 2019 dotyczą działań podejmowanych przez DWUP jako głównego realizatora zadań w zakresie regionalnej polityki rynku pracy oraz powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego.

Zgodnie z wypracowaną w latach poprzednich metodologią, plan obejmuje:

- ✓ diagnozę sytuacji na rynku pracy,
- ✓ zgodne z KPDZ priorytety regionalnej polityki rynku pracy,
- ✓ wskazanie priorytetowych grup bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia,
- ✓ te spośród celów stawianych instytucjom rynku pracy, które z mocy ustawy zostały wpisane w ich zadania i kompetencje.

Bazą dla Planu na rok 2019 jest zatem: „Diagnoza sytuacji na rynku pracy”, prezentująca obraz rynku pracy według stanu na koniec 2018 r. i zawierająca omówienie zmian zachodzących w okresie 12 miesięcy.

Diagnoza sytuacji na dolnośląskim rynku pracy

Sytuacja demograficzna

Prognoza ludności Polski opracowana przez GUS wg województw do roku 2050 wskazuje, że w tym okresie następować będzie systematyczne zmniejszenie się ludność Polski. W takiej samej sytuacji demograficznej znajduje się województwo dolnośląskie. Przewiduje się, że liczba ludności województwa w latach 2013-2050 zmniejszy się o 414,6 tys. mieszkańców, w tym w latach 2013-2030 o 127,6 tys. osób tj. o 4,6 %. Spadek liczby ludności następować będzie przede wszystkim w miastach o 443,8 tys. osób, a w latach 2013-2030 – 176,5 tys. osób. Jednocześnie przewiduje następujące zmiany w strukturze wieku ludności województwa dolnośląskiego:

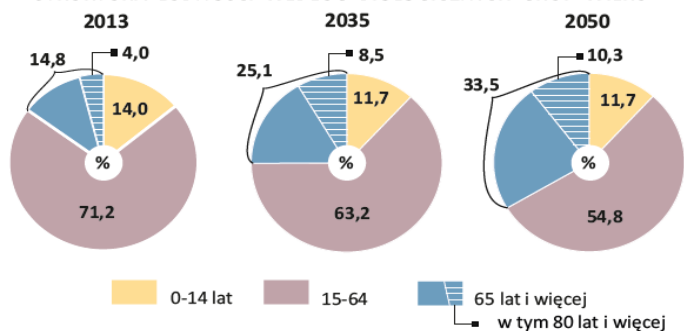
- ✓ zmniejszenie liczby ludności w wielu 0 - 17 lat o 139,8 tys. osób, w tym w latach 2014-2030 o 70,2 tys. osób,
- ✓ znaczący spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym - o 480,0 tys. osób, który będzie w latach 2015 -2030 wynosił – o 175,4 tys. osób,
- ✓ największy spadek ludności w wieku produkcyjnym nastąpi w podgrupie mobilnej - 18-44 lat w latach 2013-2030 wyniesie on 296,1 tys. osób,
- ✓ wzrost liczebności grupy w wieku poprodukcyjnym w latach 2013-2050 do 836,4 tys. osób tj. o 44,4%. Do roku 2030 wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym wyniesie 104,0 tys. osób,
- ✓ obciążenie ludności w wieku produkcyjnym ludnością będąca poza tym wiekiem będzie coraz większe, w 2013 roku wynosiło 55,0%, a w roku 2030 wyniesie 62,9%, natomiast w roku 2050 aż 78,5%. Oznacza to, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadać będzie 78 osób z poza tego wieku (osoby młode i w wieku emerytalny).

Zjawiska te najlepiej obrazują diagramy przygotowane przez WUS we Wrocławiu na podstawie prognozy ludności na lata 2013–2050 dla województw opublikowanej przez GUS:

DOLNOŚLĄSKIE	2013	2035	2050
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII)	2910,0 tys.	2709,1 tys. w stosunku do 2013 r. spadek o 200,9 tys. osób	2495,4 tys. w stosunku do 2013 r. spadek o 414,6 tys. osób
Ludność według miejsca zamieszkania	wieś 30,6 % miasta 69,4 %	wieś 34,4 % miasta 65,6 %	wieś 36,8 % miasta 63,2 %
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,6	-5,4	-5,9
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej	14,8%	25,1%	33,5%
Przeciętne trwanie życia (lata)	80,9 (kobiety) 72,5 (mężczyźni)	84,5 (kobiety) 78,0 (mężczyźni)	87,3 (kobiety) 81,8 (mężczyźni)

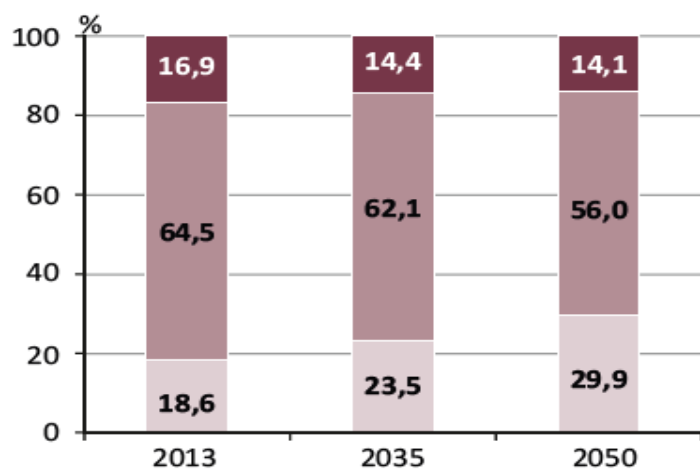
STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG BIOLOGICZNYCH GRUP WIEKU

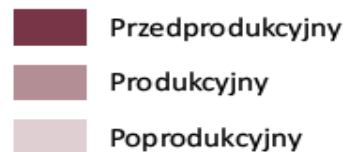
LUDNOŚĆ WEDŁUG NIEPRODUKCYJNYCH GRUP WIEKU NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Wiek	2013	2035	2050
O G Ó Ł E M			
Nieprodukcyjny	55	61	79
Przedprodukcyjny	26	23	25
Poprodukcyjny	29	38	53
MIASTA			
Nieprodukcyjny	56	64	83
Przedprodukcyjny	25	23	25
Poprodukcyjny	32	42	58
WIEŚ			
Nieprodukcyjny	52	56	72
Przedprodukcyjny	30	24	25
Poprodukcyjny	23	31	47

STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU

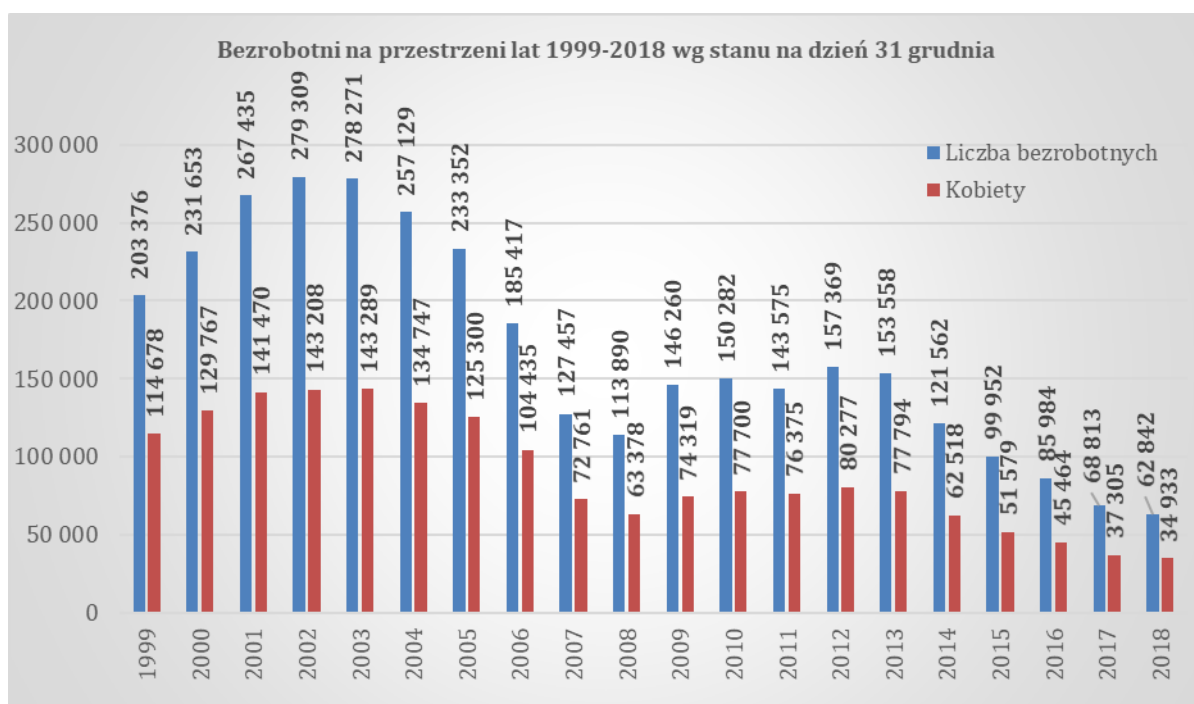
Wiek:

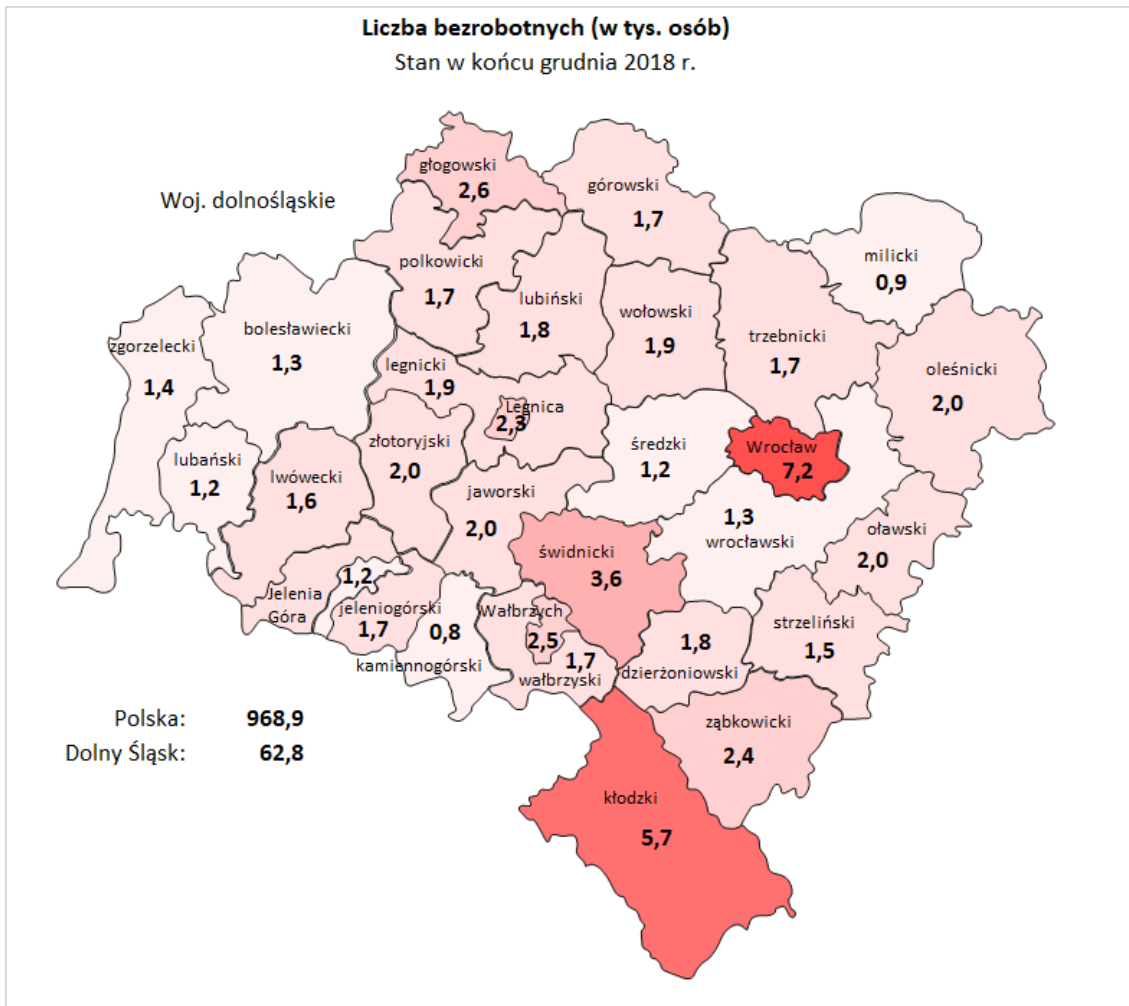
Ogólne informacje o bezrobociu w województwie na koniec 2018 r.

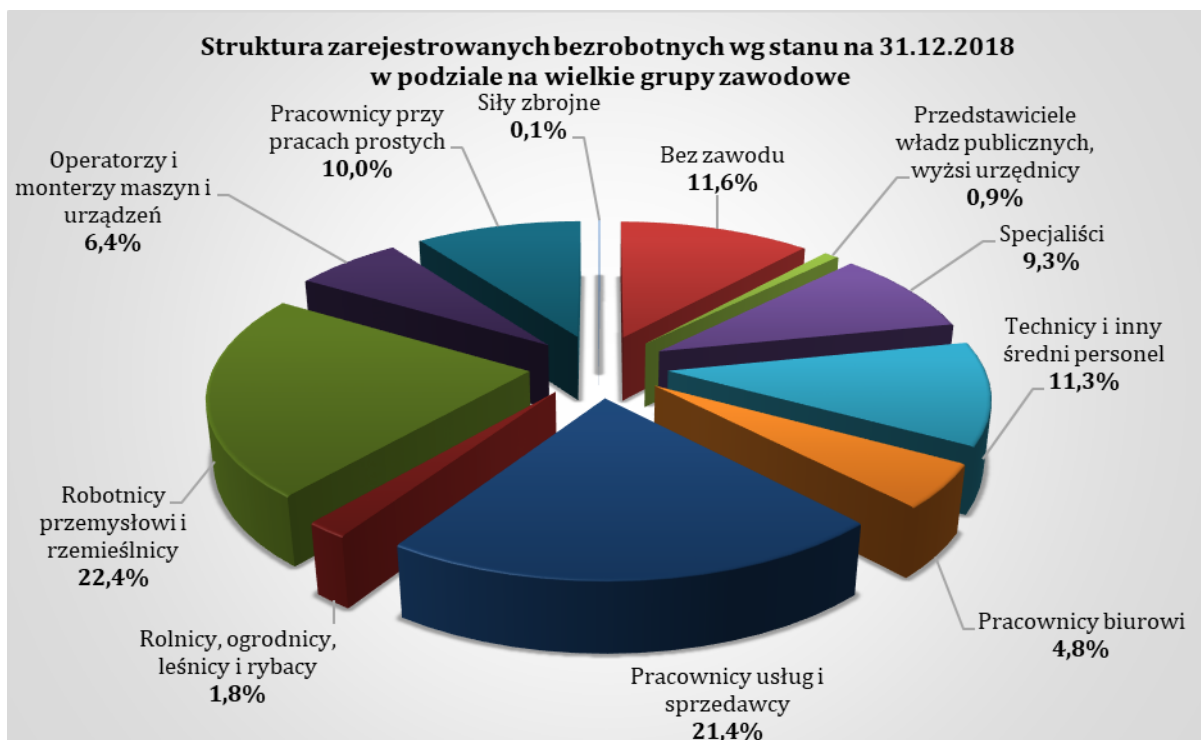
W końcu grudnia 2018 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 62 842 osoby bezrobotne, tj. 5 971 osób mniej niż w końcu grudnia 2017 r., /spadek 8,7% rok do roku/.

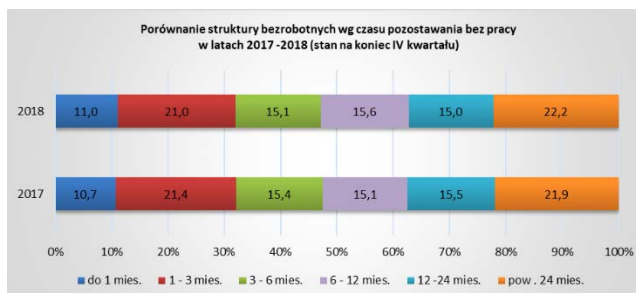
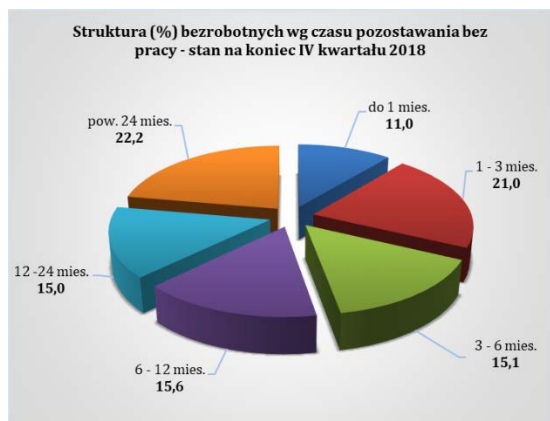
55,6% ogółu bezrobotnych stanowiły kobiety. Spośród osób pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy na koniec grudnia 2018 r. najliczniejsza grupa bezrobotnych poprzednio pracowała w zakładach pracy z sekcji C przetwórstwo przemysłowe (15,4% tj. 0,4 punktu więcej niż w dniu 31.12.2017), kolejno sekcji G handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle (15% tj. 0,9 punktu procentowego więcej niż w dniu 31.12.2017) oraz sekcji N działalność w zakresie administrowania i działalność wspierająca (8,6% tj. na tym samym poziomie co w dniu 31.12.2017).

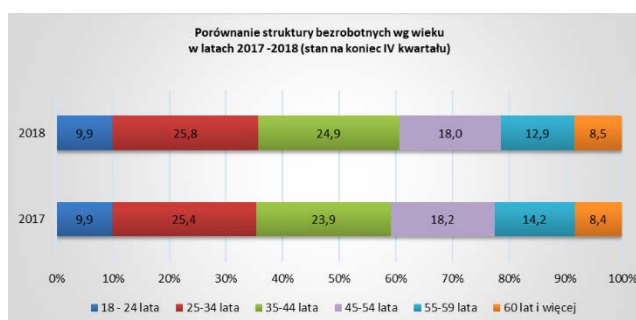
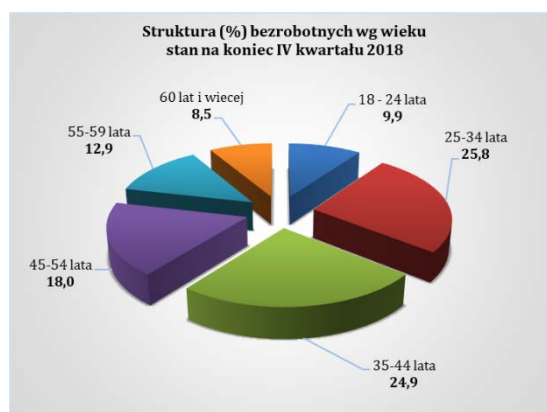
Struktura bezrobotnych

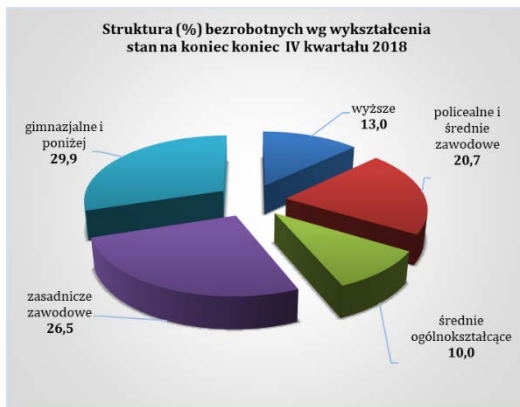
Pośród osób pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy na koniec grudnia 2018 największa liczba bezrobotnych reprezentowała zawody z wielkiej grupy zawodowej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (14 090 osób tj. 1 976 osób i 12,3 punktu procentowego mniej niż w grudniu 2017). Duża liczba bezrobotnych reprezentowała grupę pracownicy usług i sprzedawcy (13 469 osób tj. 557 osób mniej i 4 punkty procentowe mniej niż w grudniu 2017). Najmniej licznie, podobnie jak w analogicznym okresie roku ubiegłego, reprezentowane były siły zbrojne oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych na koniec 2018 roku stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy tj. 13 971osób (15 099 osób na koniec 2017). Kobiety stanowiły 55,6% tej grupy bezrobotnych (54,2% na koniec 2017). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca tj. 6 941 osób (7 368 osób na koniec 2017). Kobiety stanowiły 45,6% tej grupy bezrobotnych (43,1% na koniec 2017).

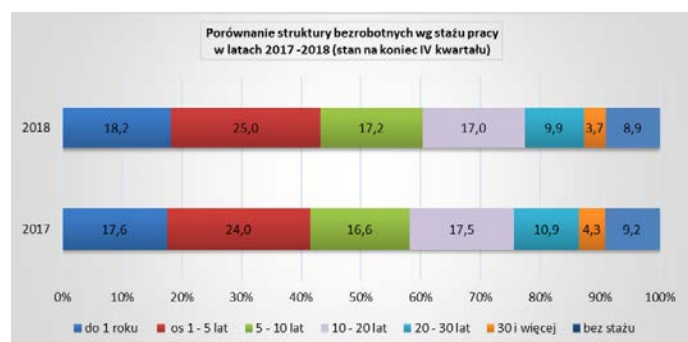
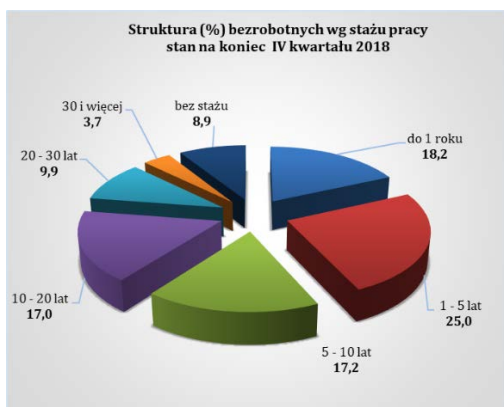

Struktura bezrobotnych wg wieku nie uległa znacznym zmianom. Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni w wieku 25-34 lata tj. 16 215 osób (17 469 osób na koniec 2017). Kobiety stanowiły 71,5% tej grupy bezrobotnych (69,9% na koniec 2017). Większy odsetek kobiet w wyżej wymienionej grupie wiekowej jest wynikiem m.in. obowiązków macierzyńskich i niechęcią zatrudniania przez pracodawców kobiet wychowujących małe dzieci lub potencjalnie mogących zostać matkami w najbliższym czasie. Trudniejszy jest także powrót do aktywności zawodowej kobiet po przerwie związanej z macierzyństwem. Wyzwaniem jest w tej sytuacji m.in. godzenie życia prywatnego z życiem zawodowym.

Struktura bezrobotnych wg wykształcenia nie uległa również znacznym zmianom. Najniższy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym tj. 6 272 osoby (6 608 osób na koniec 2017). Jest to efektem kontynuacji nauki przez absolwentów szkół średnich. Nieliczną grupę stanowili również bezrobotni z wykształceniem wyższym tj. 8 147 osób (8 593 osoby na koniec 2017). Największy odsetek bezrobotnych bo 18 792 osoby ogółu bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (21 142 osoby na koniec 2017).

Analiza danych statystycznych wg stanu na dzień 31.12.2018 potwierdziła również zjawisko z lat ubiegłych, mianowicie że kobiety są znacznie lepiej wykształcone niż mężczyźni i stanowią większość w grupach bezrobotnych z wykształceniem: średnim ogólnokształcącym- 72,6%, wyższym – 68,5% oraz policealnym i średnim zawodowym – 64,7%.

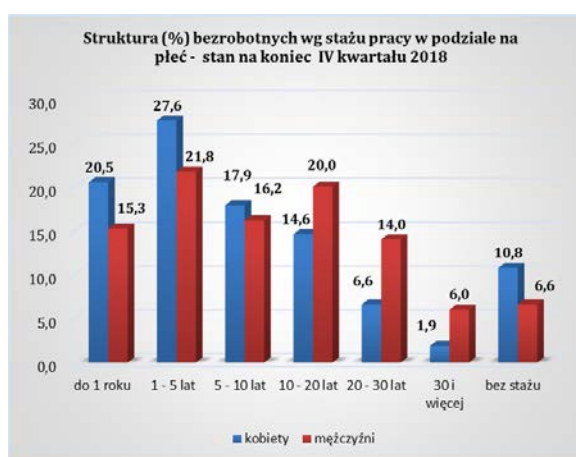
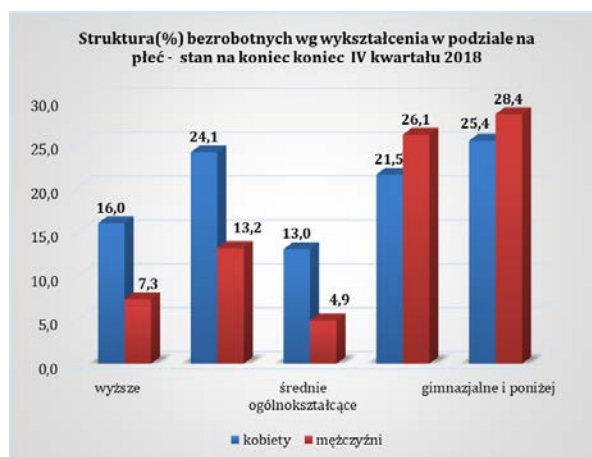
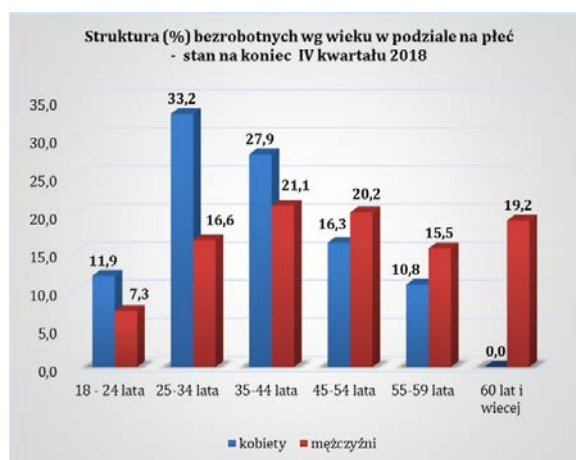
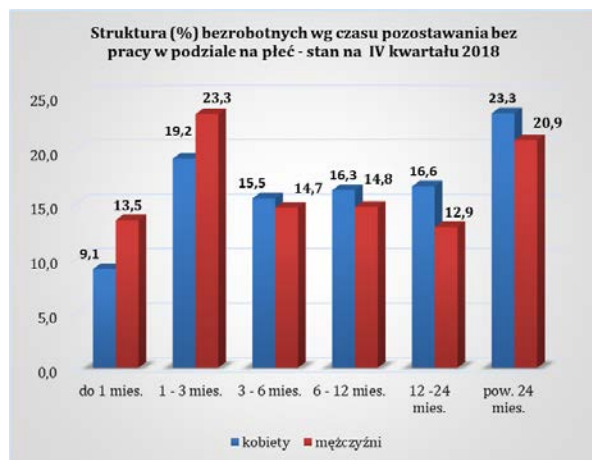
Z analizy struktury osób bezrobotnych wg stażu pracy wynika, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat – 15 706 osób (16 485 osób na koniec 2017). Kobiety stanowiły wg stanu na dzień 31.12.2018 r. 61,3% ogółu tej grupy (60,3% na koniec 2017). Natomiast najniższy odsetek stanowiły osoby z ponad 30-sto letnim stażem pracy i więcej – 2 379 osób (3 722 osoby na koniec 2017). Kobiety stanowiły 28,4% tej grupy bezrobotnych (30,4% na koniec 2017).

Analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy wykazała, że zagrożenie pozostawaniem bez pracy rośnie wraz z wiekiem bezrobotnego. 52,5% bezrobotnych w wieku powyżej 60 lat pozostawała na koniec 2018 bez pracy powyżej 12 miesięcy. Jednocześnie korelacja pomiędzy okresem pozostawania bez pracy a poziomem wykształcenia wykazała, iż 61,3% osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy to bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym. Wśród osób pozostających bez stażu pracy najliczniejszą grupę tj. 45,5% stanowią osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Kategoria	Razem	Okres pozostawania bez pracy w miesiącach						Struktura grupy osób pozostających bez pracy powyżej 12 mies.	
		do 1	1-3	3-6	6-12	powyżej 12 mies.	udział % osób powyżej 12 mies.		
wg wieku	18-24	6218	1086	1891	1109	849	1283	20,6	5,5
	25-34	16215	1968	3642	2657	2643	5305	32,7	22,7
	35-44	15626	1700	3129	2431	2559	5807	37,2	24,8
	45-54	11333	1191	2323	1621	1776	4422	39,0	18,9
	55-59	8094	629	1383	1077	1249	3756	46,4	16,1
	60 lat i więcej	5356	367	820	625	732	2812	52,5	12,0
wg wykształcenia	wyższe	8147	1002	2007	1477	1356	2305	28,3	9,9
	policealne i średnie zawodowe	13005	1453	2733	2085	2120	4614	35,5	19,7
	średnie ogólnokształcące	6272	785	1376	1000	978	2133	34,0	9,1
	zasadnicze zawodowe	16626	1741	3324	2385	2563	6613	39,8	28,3
	gimnazjalne i poniżej	18792	1960	3748	2573	2791	7720	41,1	33,0
wg stażu pracy	do 1 roku	11441	1390	2555	1663	1751	4082	35,7	17,5
	1-5	15706	1856	3376	2424	2485	5565	35,4	23,8
	5-10	10786	1161	2336	1769	1756	3764	34,9	16,1
	10-20	10707	1181	2135	1527	1662	4202	39,2	18,0
	20-30	6234	623	1154	908	1062	2487	39,9	10,6
	30 lat i więcej	2351	240	537	442	403	729	31,0	3,1
	bez stażu	5617	490	1095	787	689	2556	45,5	10,9

Kobiety w strukturze bezrobotnych

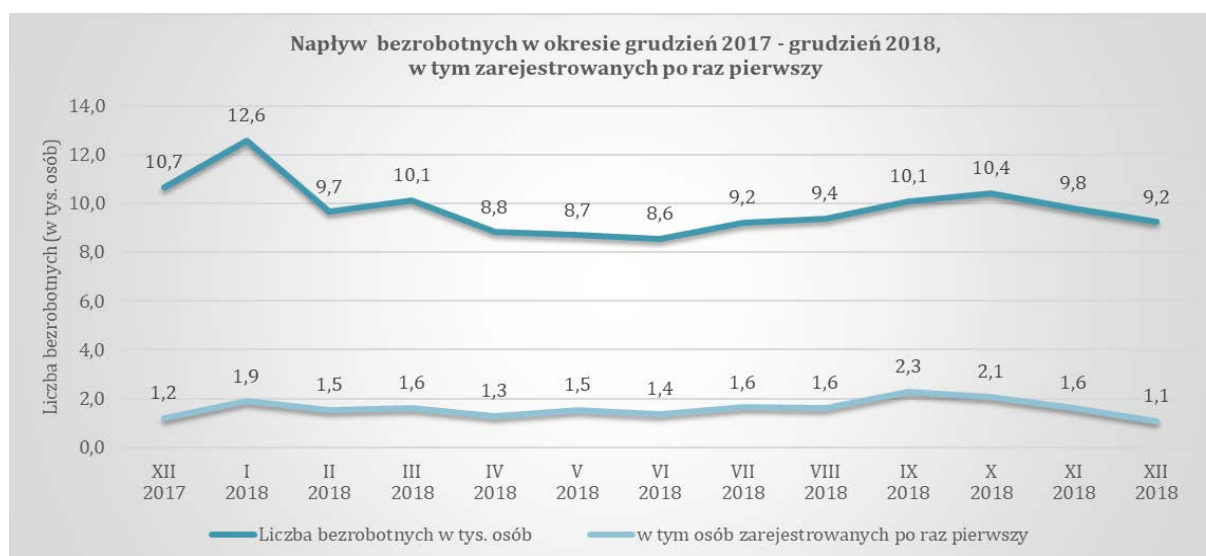

W powiatowych urzędach pracy było zarejestrowanych 34 933 kobiety, które stanowiły 55,6% całej populacji bezrobotnych oraz 27 909 mężczyzn. W porównaniu do stanu na dzień 31.12.2017 liczba bezrobotnych kobiet w województwie dolnośląskim zmalała natomiast wzrósł o 1,4 punktu procentowego ich udział w ogólnej populacji bezrobotnych. Jest ona wciąż wyższa niż mężczyzn, co spowodowane jest m.in. trudniejszym powrotem do pracy szczególnie po przerwie jaką jest urlop macierzyński, czy wychowawczy. W trudniejszej sytuacji są również kobiety poszukujące pracy po raz pierwszy, stanowią one prawie 67,3% wszystkich osób dotychczas niepracujących. Bezrobotne kobiety dominowały głównie w następujących kategoriach:

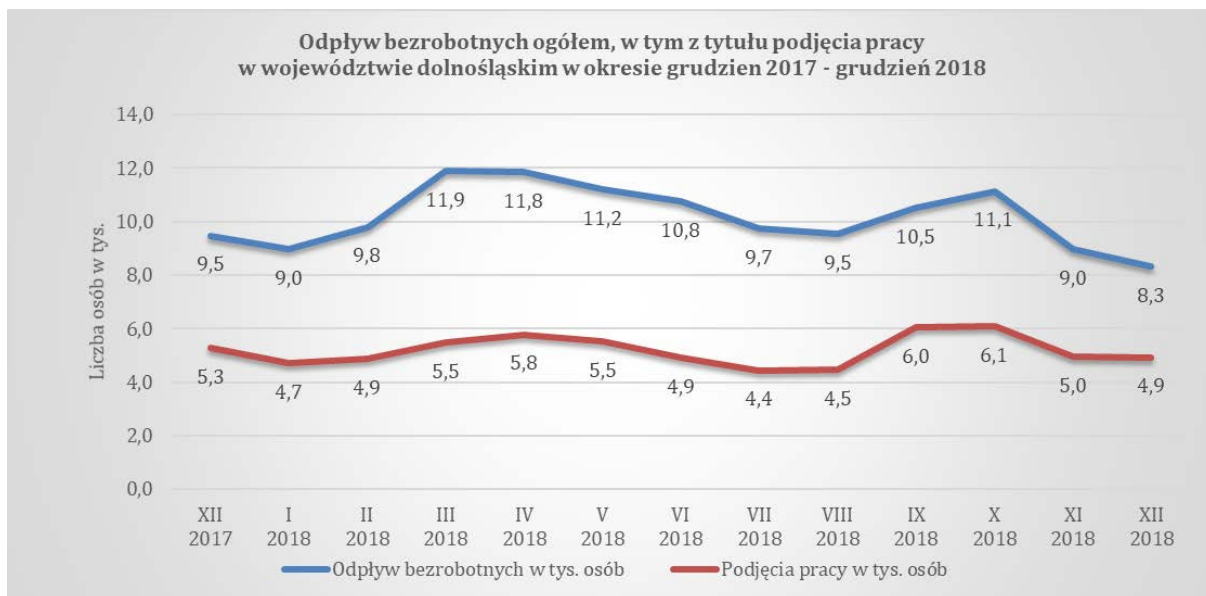
- ✓ długotrwale bezrobotne – 51,8% ogółu bezrobotnych kobiet i 57,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- ✓ zamieszkałe na wsi – 40,1% ogółu bezrobotnych kobiet i 57,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- ✓ bez kwalifikacji zawodowych – 34,2% ogółu bezrobotnych kobiet i 59,3% ogółu bezrobotnych w tej kategorii;
- ✓ posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 33,6% ogółu bezrobotnych kobiet i 88,6% ogółu bezrobotnych w tej kategorii.

Wybrane kategorie bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych kobiet - 31.12.2018
Ogółem	34 933
Zamieszkali na wsi:	14 004
w tym posiadający gospodarstwo rolne	101
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	967
Cudzoziemcy	157
Bez kwalifikacji zawodowych	11 962
Bez doświadczenia zawodowego	6 204
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	10 983
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy:	29 483
do 30 roku życia	9 722
w tym do 25 roku życia	4 171
długotrwale bezrobotne	18 099
powyżej 50 roku życia	6 556
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	1 547
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	11 742
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	168
niepełnosprawni	2 239

Napływ i odpływ bezrobotnych

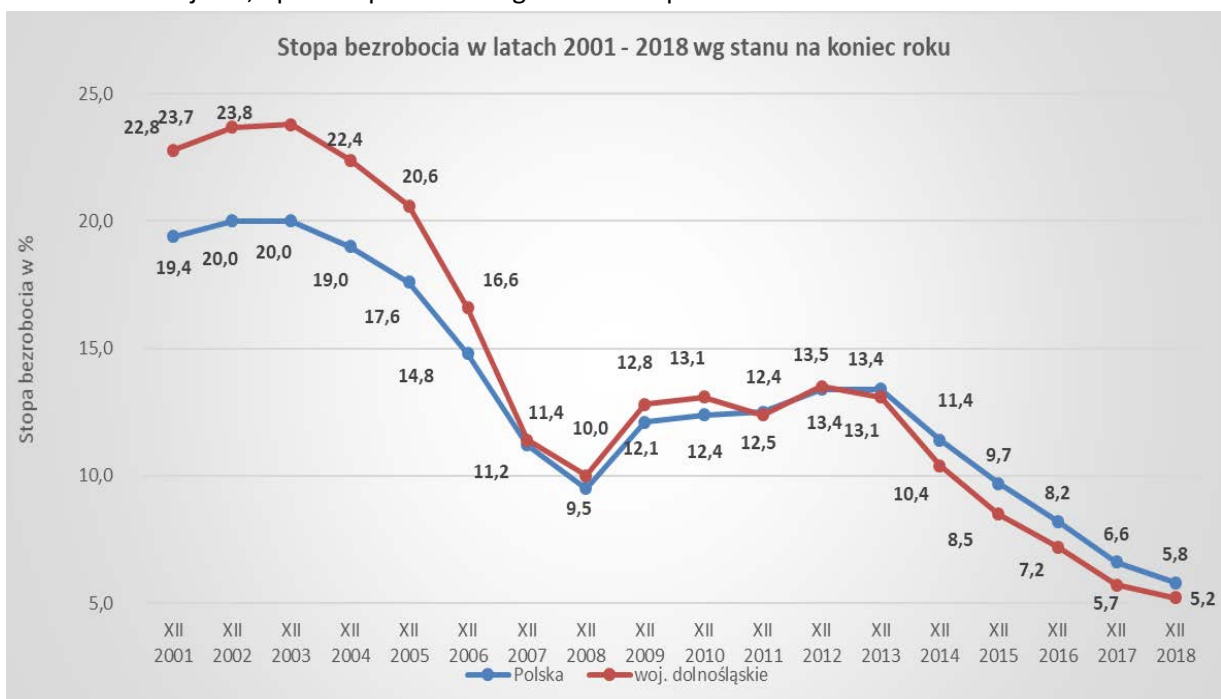

W roku 2018 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 5 971 osób tj. o 8,7% w porównaniu do stanu na koniec 2017 r. Napływ bezrobotnych był mniejszy o 19 692 osoby niż w analogicznym okresie roku ubiegłego i wynosił 116 691 osób, natomiast odpływ w okresie od stycznia do grudnia 2018 roku w wysokości 122 662 osoby był o 30 892 osoby mniejszy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Najliczniejsze kategorie odpływu bezrobotnych stanowią: podjęcia pracy – 62 196 osób, niepotwierdzenie gotowości do pracy – 26 660 osób oraz dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – 9 238 osób.

Stopa bezrobocia

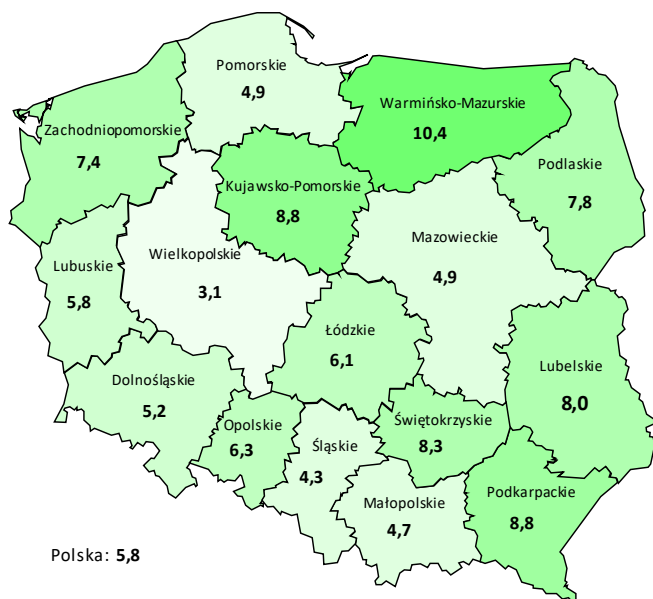
W grudniu 2018 roku stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku była o 0,6 punktu procentowego niższa niż w kraju i 0,5 punktu procentowego niższa niż przed rokiem.

Stopa bezrobocia

Stan w końcu grudnia 2018 r.

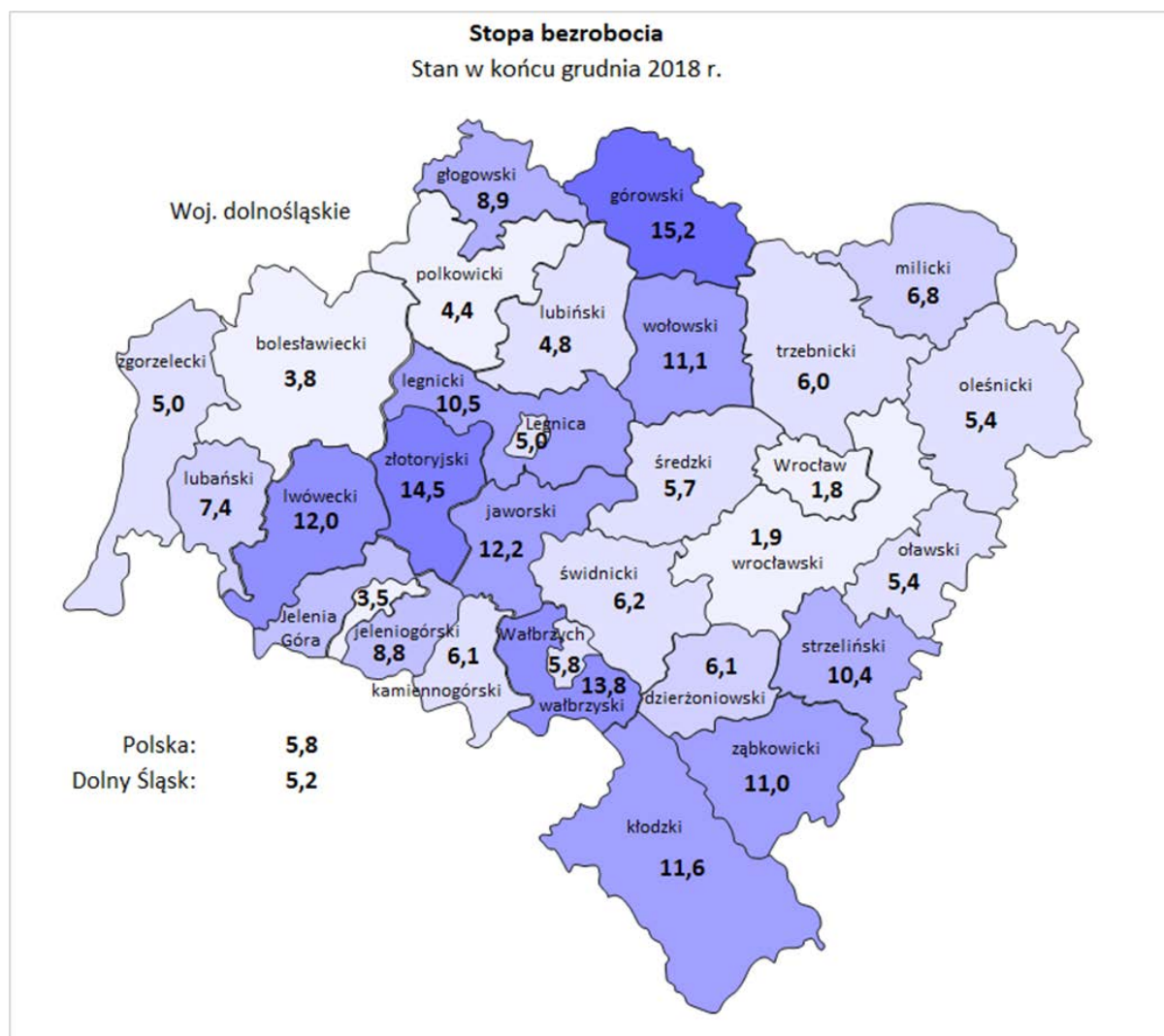

W rankingu pod względem wielkości stopy bezrobocia rejestrowanego województwo dolnośląskie nadal plasuje się na szóstym miejscu w kraju za: Wielkopolską, Śląskiem, Małopolską, Mazowszem i Pomorzem. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w Wielkopolsce - 3,1%, natomiast najwyższą w województwie Warmińsko-Mazurskim - 10,4%. Różnica 7,3 punktów procentowych pomiędzy wyżej wymienionymi województwami wynika bezpośrednio z nierównego rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, jak i też ich położenia geograficznego.

Również na terenie Dolnego Śląska nadal utrzymuje się dość duże zróżnicowanie stopy bezrobocia - od 1,8 dla Wrocławia do 15,2 dla powiatu górowskiego.

Stopa bezrobocia

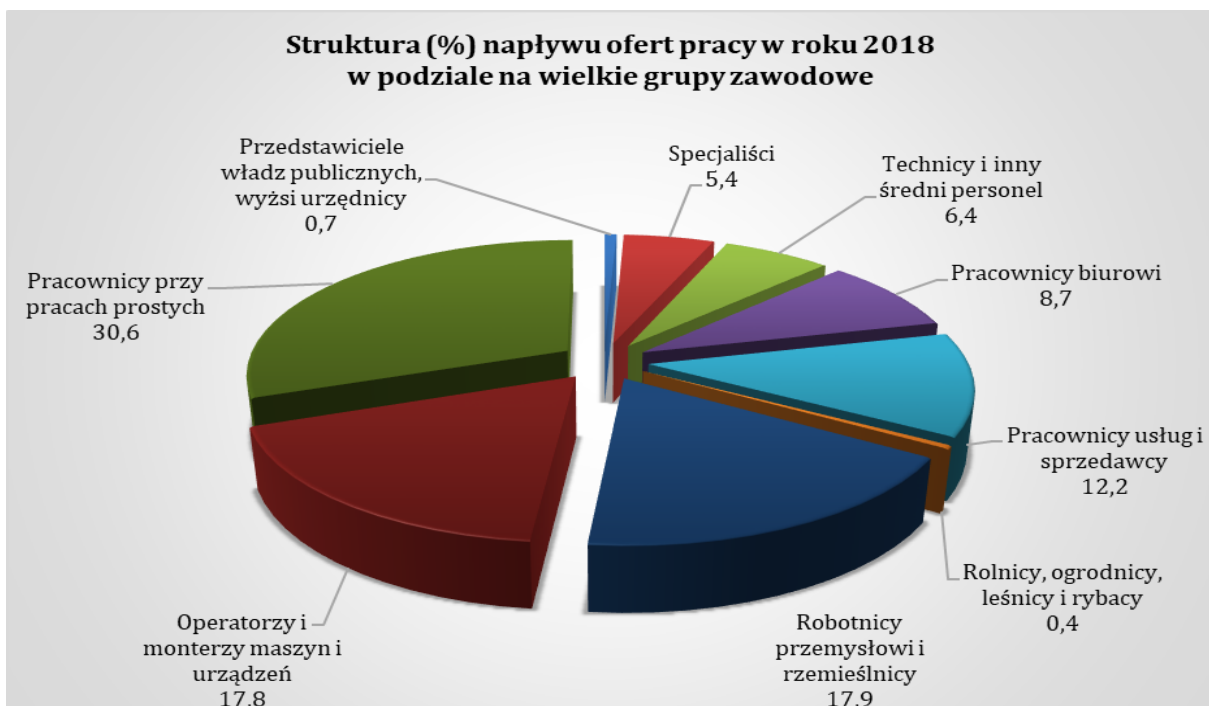
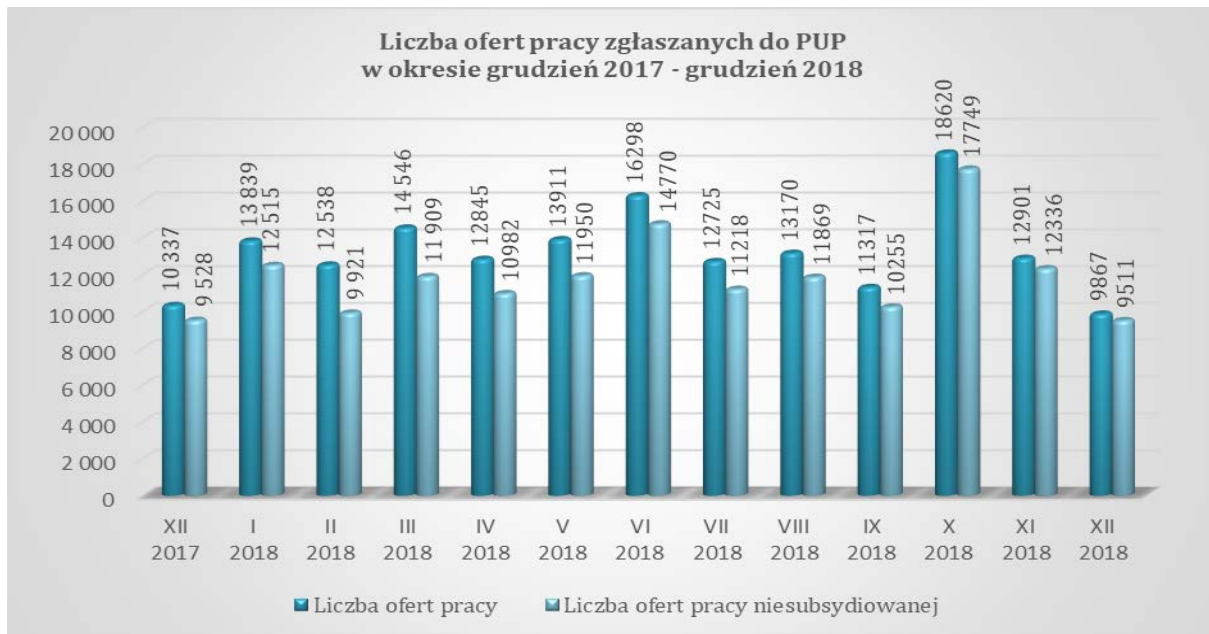
Stan w końcu grudnia 2018 r.

W stosunku do sytuacji sprzed 12 miesięcy spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach województwa. W układzie podregionów zmiany przedstawiają się następująco:

Polska, Dolny Śląsk, podregiony	Stopa bezrobocia (w %) na koniec 2017	Stopa bezrobocia (w %) na koniec 2018	Różnica
POLSKA	6,6	5,8	-0,8
DOLNOŚLĄSKIE	5,7	5,2	-0,5
Podregion jeleniogórski	7,8	7,0	-0,8
Podregion legnicko-głogowski	7,1	6,6	-0,5
Podregion wałbrzyski	9,2	8,3	-0,9
Podregion wrocławski	5,7	5,2	-0,5
Podregion m. Wrocław	2,1	1,8	-0,3

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

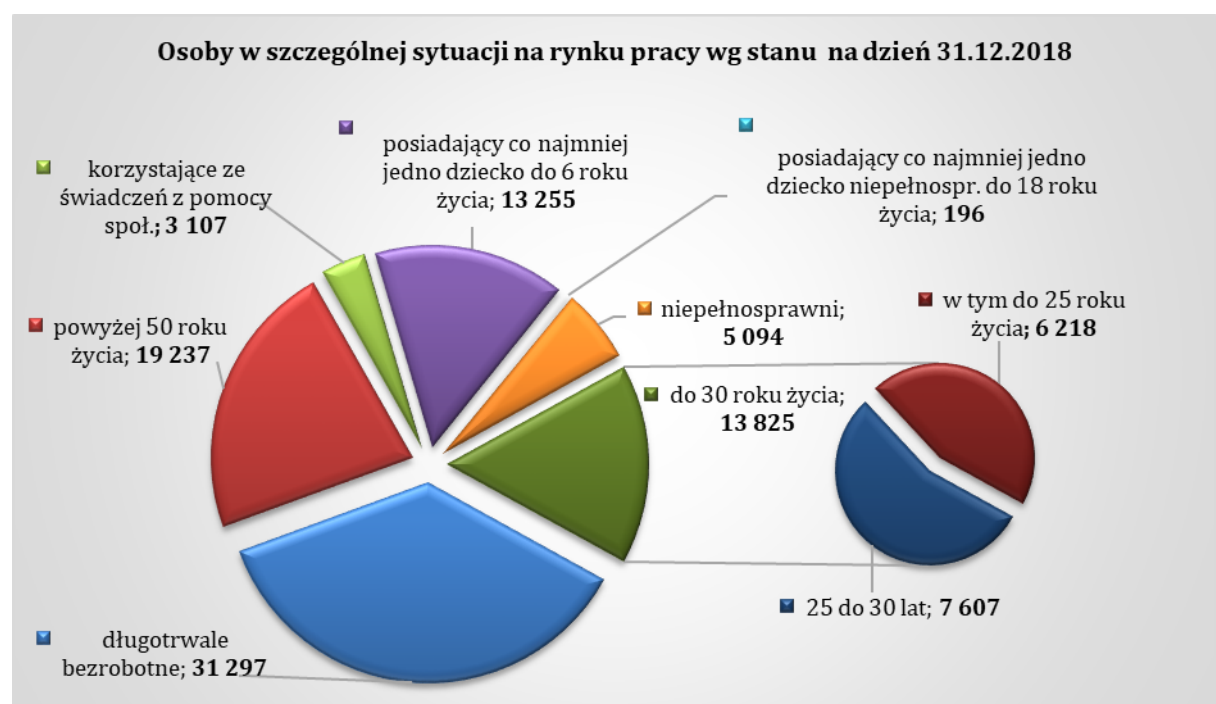

Do powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego wpłynęło w 2018 roku 161 235 ofert pracy, tj. o ok. 3 tys. mniej niż w 2017 roku. Zaznaczyć należy, że oferty zgłaszane do PUP stanowią tylko część ofert zatrudnienia pojawiających się na rynku pracy.

Porównanie liczby ofert pracy zgłoszonych w roku 2017 i 2018 w podziale na sekcje PKD:

Sekcje PKD		Napływ ofert pracy w 2017 r.	w tym ofert pracy subsydiowanej	Napływ ofert pracy w 2018 r.	w tym ofert pracy subsydiowanej
Nazwa	Symbol				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	A	1442	268	964	142
Górnictwo i wydobywanie	B	510	104	528	41
Przetwórstwo przemysłowe	C	27583	2993	33225	1653
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	196	36	196	25
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	1428	525	1464	298
Budownictwo	F	19429	1882	15434	1315
Handel hurtowy II detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	15331	4730	12598	2835
Transport i gospodarka magazynowa	H	5995	591	6251	391
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	8310	1463	7522	962
Informacja i komunikacja	J	2589	224	5049	103
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	1278	478	1092	364
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	2305	519	1192	327
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	6645	1255	6451	868
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	50747	657	49404	547
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	6779	5513	5393	4078
Edukacja	P	4311	1416	5730	896
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4602	2030	4217	1333
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	1339	542	1089	325
Pozostała działalność usługowa	S	3383	1121	3410	777
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	T	18	3	24	2
Organizacje i zespoły eksterytorialne	U	0	0	2	0
Razem (w. Od 01 do 18)		164220	26350	161235	17282

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy – profilowanie bezrobotnych

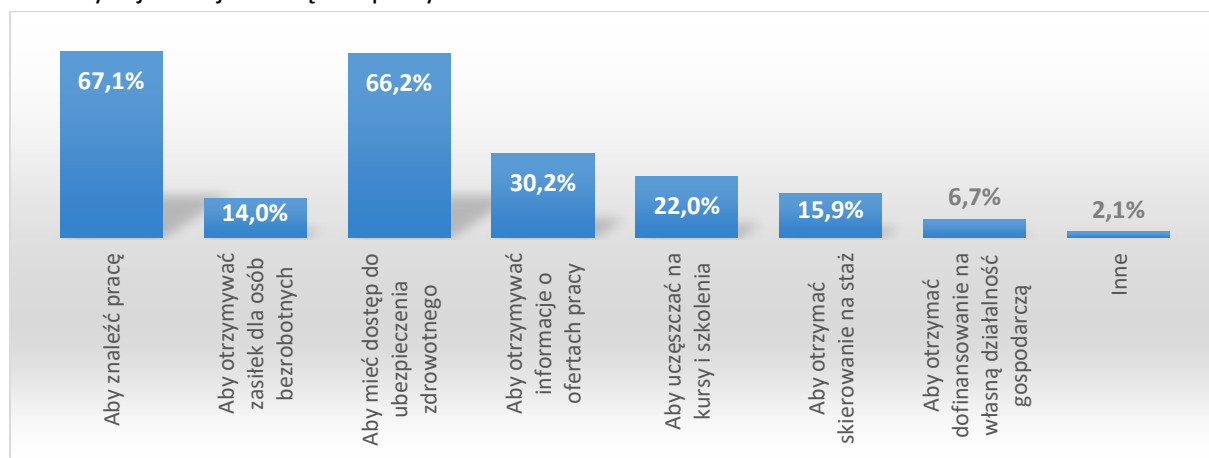

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec 2018 roku 83% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Prawie 50% wszystkich bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne i to w większości w zawodach, które uznawane są obecnie za deficytowe. Świadczy to m.in. o niedopasowaniu posiadanych przez te osoby kwalifikacji i umiejętności do potrzeb i predyspozycji zgłaszanych przez pracodawców.

Zawód		bezrobotni ogółem	długotrwale bezrobotni	udział %
		62 842	31 297	49,80
1	Bez zawodu	7 264	3 867	53,24
2	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	7 115	3 711	52,16
3	Kucharze	1 716	912	53,15
4	Murarze i pokrewni	1 689	978	57,90
5	Ślusarze i pokrewni	1 500	776	51,73
6	Gospodarze budynków	1 240	719	57,98
7	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	1 183	722	61,03
8	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1 181	573	48,52
9	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie	1 177	640	54,38
10	Mechanicy pojazdów samochodowych	1 068	461	43,16
11	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1 068	554	51,87

W ramach przeprowadzonego przez DWUP w 2017 roku „Badania gotowości do podjęcia pracy przez osoby długotrwale bezrobotne w największych miastach Dolnego Śląska” ponad 66% badanych osób wskazało, iż powodem rejestracji w pup jest dostęp do świadczeń zdrowotnych.

Powody rejestracji w urzędzie pracy:

Ogółem na koniec roku 2018 r. 58 752 osób, tj. 93,5% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych miało ustalony profil pomocy. Dla największej liczby osób (55,4% wszystkich bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy) ustalono II profil pomocy.

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych na koniec 2018 roku		Udział % bezrobotnych w poszczególnych grupach
		ogółem	kobiety	
Osoby z ustalonym profilem pomocy ogółem		58 752	33 025	93,5
z tego	dla których ustalono profil I	1 403	794	2,2
	dla których ustalono profil II	34 810	18 790	55,4
	dla których ustalono profil III	22 539	13 441	35,9
bez ustalonego profilu		4 090	1 908	6,5
Razem bezrobotni		62 842	34 933	100,0

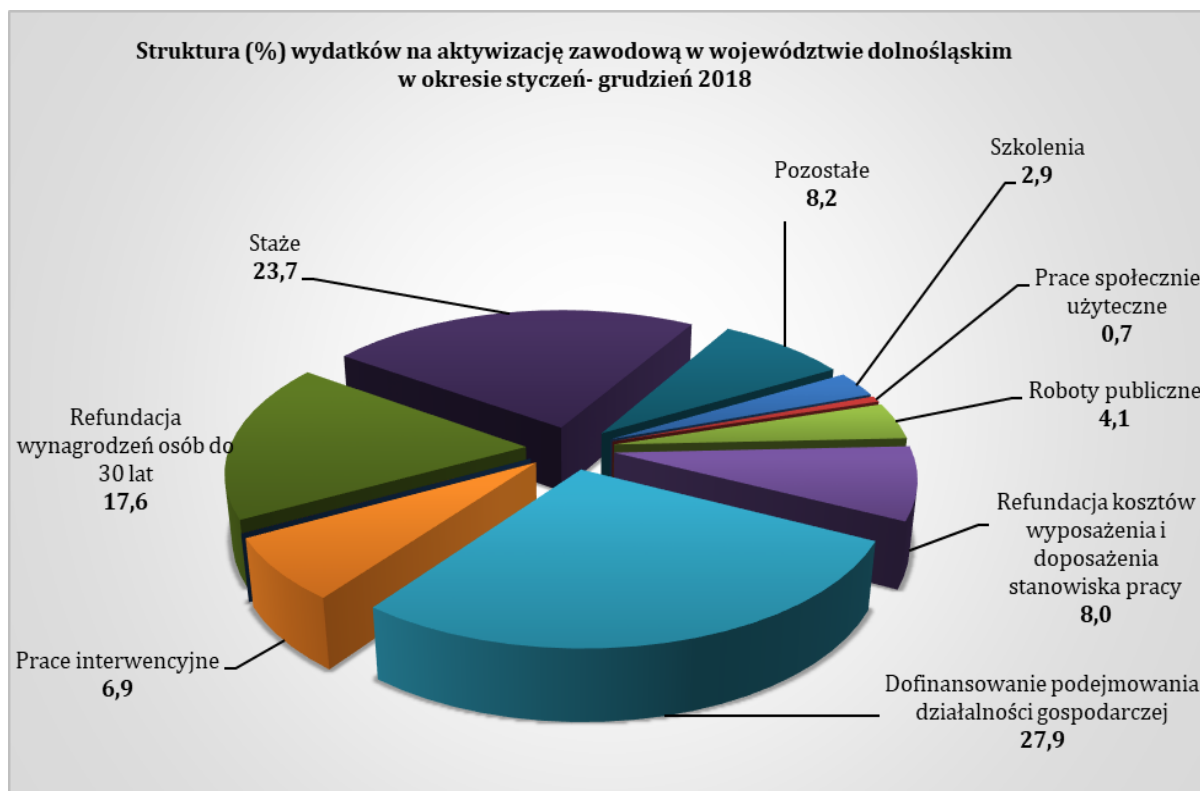
Subsydiowane programy rynku pracy

Łącznie w roku 2018 roku subsydiowaną aktywizacją zawodową objęto 20 291 bezrobotnych, w tym:

- ✓ bezrobotni do 30 roku życia (8 952 os.) - 44,1% ogółu bezrobotnych objętych subsydiowaną aktywizacją zawodową;
- ✓ osoby do 25 roku życia (5 050 os.) - 24,9% ogółu bezrobotnych objętych wsparciem;
- ✓ bezrobotni powyżej 50 roku życia (3 382 os.) - 16,7% ogólnej liczby bezrobotnych objętych subsydiowaną aktywizacją zawodową;
- ✓ długotrwale bezrobotni (4 869 os.) - 24,0% ogółu bezrobotnych objętych wsparciem;

Od początku roku najwięcej środków finansowych przeznaczono na dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej (27,9% wszystkich środków), staże (23,7% wszystkich środków) oraz refundację wynagrodzeń osób do 30 roku życia (17,6% wszystkich środków).

Wyszczególnienie		Wydatki w tys. zł w 2018 roku	Udział %
			w wydatkach ogółem
Programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem		213 820,9	100
z tego	Szkolenia	5 380,7	2,5
	w tym bony szkoleniowe	377,4	0,2
	Prace społecznie użyteczne	1 408,4	0,7
	Roboty publiczne	8 786,1	4,1
	Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	17 177,1	8,0
	Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	59 660,2	27,9
	w tym w ramach spółdzielni socjalnej	0,0	0,0
	Prace interwencyjne	14 742,7	6,9
	Zatrudnienie wspierane	0,0	0,0
	Przygotowanie zawodowe dorosłych	20,6	0,0
	Stypendia za okres kontynuowania nauki	168,6	0,1
	Studia podyplomowe	518,3	0,2
	Refundacja wynagrodzeń osób do 30 roku życia	37 601,1	17,6
	Staże	50 774,7	23,7
	w tym bony stażowe	56,0	0,0
	Bon zatrudnieniowy	192,2	0,1
	Bon na zasiedlenie	5 027,8	2,4
	Dofinansowanie wynagrodzenia bezrobotnych powyżej 50 r.ż.	2 601,8	1,2
	Wynagrodzenia i koszty osobowe członków spółdzielni socjalnych	23,1	0,0
	Zlecenie usług agencjom zatrudnienia	893,8	0,4
	Badanie osób bezrobotnych	330,3	0,2
	Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	46,5	0,0
	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	6 991,2	3,3
Koszty przejazdu, zakwaterowania	1 168,8	0,5	
Opieka nad dzieckiem lub osobą zależną	242,0	0,1	
Inne instrumenty rynku pracy	22,9	0,0	

Zapotrzebowanie na zawody

Województwo dolnośląskie jest jednym z trzech regionów najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie, poza Mazowszem i Śląskiem, co potwierdza raport przygotowany w 2017 roku na zlecenie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. przez SGH w Warszawie. Do głównych atutów regionu należą m.in. wysoki poziom rozwoju gospodarczego, znacznie przekraczający średnią krajową, korzystne położenie geopolityczne, z uwagi na sąsiedztwo Niemiec i Republiki Czeskiej, a także atrakcyjne położenie względem rynków zbytu i bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa (drogowa, kolejowa, wodna, lotnicza).

Ważnym elementem kształtującym popyt na rynku pracy jest również bogactwo i różnorodność surowców naturalnych: węgiel i gaz, miedź i srebro, dolomity i wapienie, granit i piaskowiec, piaski i żwiry, kaoliny i gliny oraz wody mineralne i termalne, na bazie których na Dolnym Śląsku funkcjonuje 11 uzdrowisk z 45 statutowych istniejących w Polsce.

Na terenie województwa funkcjonują 4 specjalne strefy ekonomiczne z 14 działających w Polsce: Kamiennogórska, Legnicka, Tarnobrzaska i Wałbrzyska. Do liderów wśród branż i sektorów działalności gospodarczej, w których były największe inwestycje należą:

- przemysł motoryzacyjny,
- przemysł maszynowy, chemiczny i niemetalowy,
- przemysł elektroniczny,
- sektor B+R
- produkcja żywności,
- bankowość i ubezpieczenia,
- sieci supermarketów i hipermarketów,
- hotele i restauracje

W województwie dolnośląskim w końcu 2018 roku w rejestrze REGON zarejestrowane były 375 294 podmioty gospodarki narodowej (bez indywidualnych gospodarstw rolnych), o 1 104 więcej niż rok wcześniej.

Przed instytucjami zajmującymi się rynkiem pracy stają nowe zadania. Przez wiele lat problemem było zagospodarowanie nadwyżki zasobów pracy, natomiast obecnie głównym problemem jest obsadzenie wolnych miejsc pracy. System prognozowania zatrudnienia (<http://np.prognozowaniezatrudnienia.pl>) pokazuje, że przynajmniej do roku 2025 liczba pracujących w naszym województwie wykazywać będzie tendencję wzrostową.

Wygenerowana w ramach „Barometru zawodów” prognoza na 2019 rok dla całego województwa wskazuje na dalsze pogłębianie się niedoborów występujących na rynku pracy w latach poprzednich. Ilość zawodów deficytowych zwiększyła się w ciągu roku z 42 do 47, natomiast drugi rok z rzędu nie występuje żaden zawód nadwyżkowy.

Największe deficyty nadal występują w branży budowlanej i dotyczy to wszystkich powiatów. Podobna sytuacja jest w branży gastronomicznej – w większości powiatów, tak jak we wcześniejszych edycjach, wskazywano na brak kucharzy, szefów kuchni, masarzy i wędliniarzy. W mniejszym stopniu niż w roku poprzednim dotyczyło to barmanów, piekarzy i cukierników. Uczestnicy badania wskazywali, iż w tych zawodach zatrudnienie znalazło wielu obcokrajowców. Ponadto do zawodów, które ocenione zostały jako deficytowe w większości powiatów należą:

- ✓ elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy,
- ✓ fizjoterapeuci i masażyści,
- ✓ fryzjerzy,
- ✓ krawcy i pracownicy produkcji odzieży,
- ✓ lekarze,
- ✓ magazynierzy,
- ✓ mechanicy pojazdów samochodowych,
- ✓ monterzy maszyn i urządzeń,
- ✓ operatorzy obrabiarek skrawających,
- ✓ pielęgniarki i położne,
- ✓ pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych,
- ✓ samodzielni księgowi,
- ✓ spawacze,
- ✓ sprzedawcy i kasjerzy,
- ✓ ślusarze.

Na tle województwa nadal szczególnie wyróżnia się aglomeracja wrocławska – gdzie na 81 zawodów i grup zawodów wskazanych jako deficytowe w stosunku do 32 zawodów uznano, iż jest to duży deficyt. Rok wcześniej w prognozie takich zawodów było aż 46. Podobnie jak w innych powiatach uczestnicy wskazywali, iż powodem takiego stanu rzeczy jest duża liczba zatrudnionych obcokrajowców. Ponad 60% wszystkich obcokrajowców znalazło zatrudnienie właśnie we Wrocławiu i w powiecie wrocławskim.

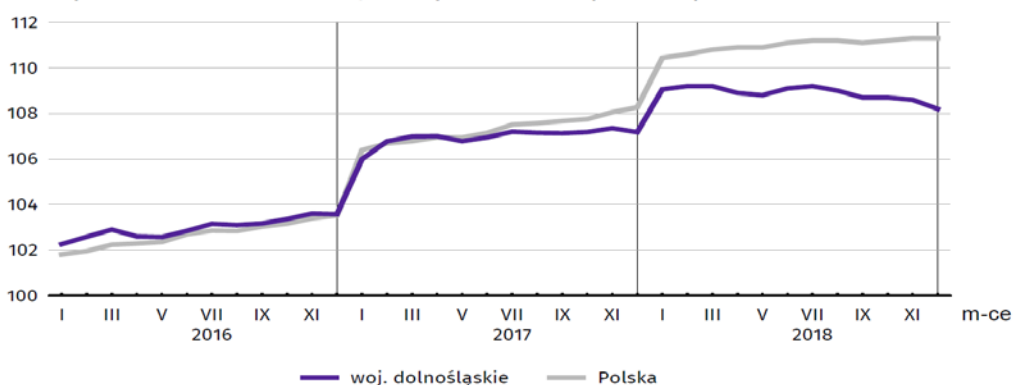
Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych za I półrocze 2018 roku w czołówce zawodów deficytowych w województwie wskazuje m.in takie zawody jak:

- ✓ instruktorzy technologii informatycznych
- ✓ programiści aplikacji
- ✓ specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych
- ✓ specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych
- ✓ administratorzy systemów komputerowych
- ✓ analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani
- ✓ analitycy finansowi.

Można przyjąć, iż zapotrzebowanie na te zawody prawie w całości generowane jest przez rynek pracy aglomeracji wrocławskiej.

Dane WUS we Wrocławiu wskazują, iż zarówno przeciętne zatrudnienie jak również przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw mają tendencję wzrostową.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 487,8 tys. osób, tj. o 1,9% wyższym niż przed rokiem. Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w 11 sekcjach, w tym największy w budownictwie (o 11,2%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 10,9%). W 3 sekcjach zatrudnienie zmniejszyło się, w tym najbardziej w administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,0%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw (przeciętna miesięczna 2015 = 100)

Podsumowując, brak pracowników jest problemem dla dużej części pracodawców i to w wielu branżach. Z jednej strony postępujący rozwój technologii i automatyzacji procesów produkcyjnych, administracyjnych i organizacyjnych wpływa na obniżanie zatrudnienia na stanowiskach opartych na działaniach rutynowych, z drugiej - rośnie zapotrzebowanie na pracowników, których zadania nie dają się łatwo zautomatyzować, bądź jest to nieopłacalne i w dużej części dotyczy pracowników produkcyjnych. Niedobór kadr jest tak duży, że dla wielu pracodawców już sama chęć do pracy jest wystarczającym powodem zatrudnienia pracownika. Potwierdzają to również wyniki prowadzonego na zlecenie DWUP badania dotyczącego działalności agencji zatrudnienia w województwie.

Główne problemy występujące w procesach rekrutacji prowadzonych przez dolnośląskie agencje zatrudnienia w 2018 roku

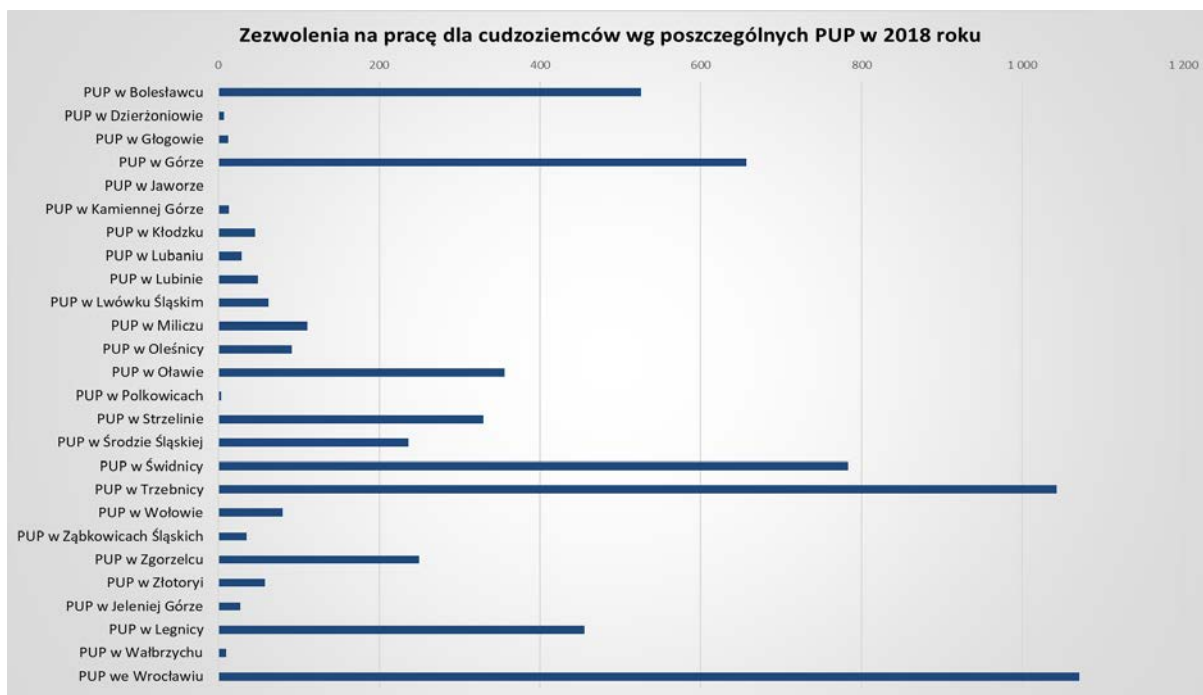

Cudzoziemcy na dolnośląskim rynku pracy

Wobec rosnącego zapotrzebowania na pracowników, obserwujemy na Dolnym Śląsku dynamiczny wzrost zatrudnienia obcokrajowców - przede wszystkim osób z Ukrainy, dla których polski rynek pracy jest ciągle atrakcyjny. Od 1 stycznia 2018 roku zmianie uległy przepisy dotyczące zatrudniania obcokrajowców spoza UE, zatem aktualne dane nie są porównywalne z latami poprzednimi. Źródłem informacji MRPIPS odnośnie zatrudnienia cudzoziemców spoza UE w Polsce są dane dotyczące:

- ✓ zezwoleń na pracę sezonową wydawanych od 1 stycznia 2018 roku przez starostów (w powiatowych urzędach pracy),
- ✓ oświadczeń o powierzeniu wykonywania niesezonowej pracy cudzoziemcowi, które pracodawca składa w powiatowym urzędzie pracy (dotyczy obywateli Republiki Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Gruzji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej i Ukrainy),
- ✓ zezwoleń na pracę cudzoziemców wydawanych przez wojewodów.

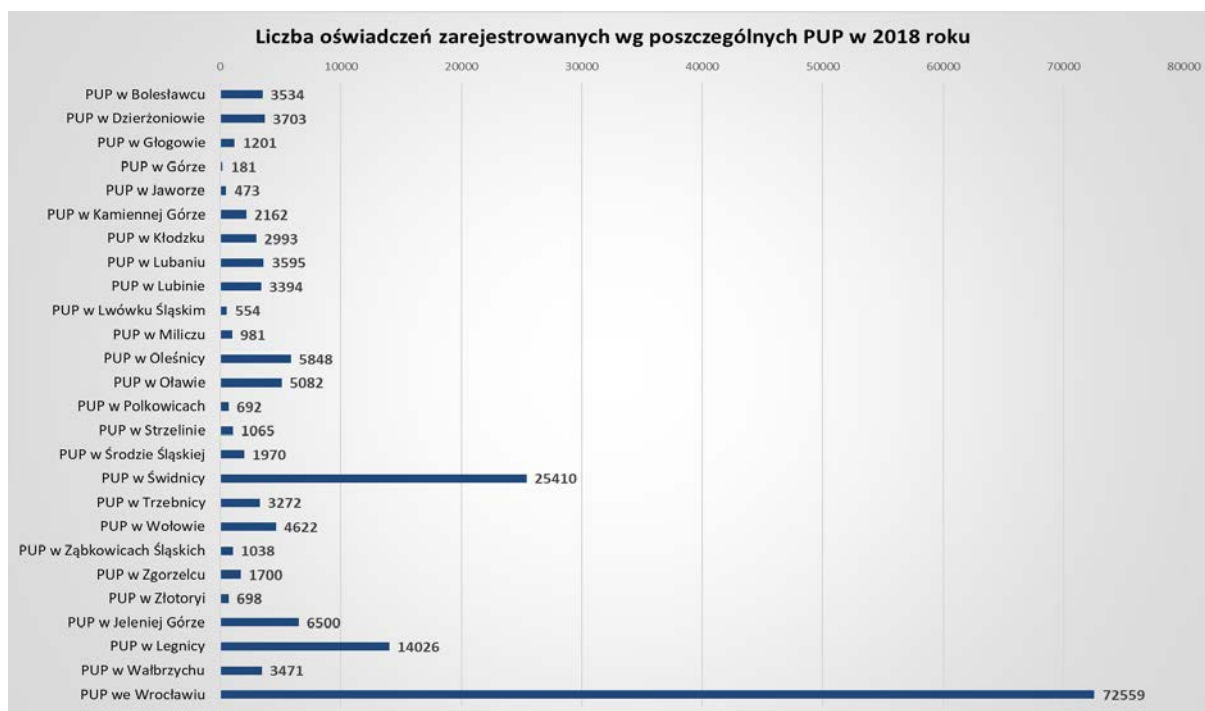
Do powiatowych urzędów pracy województwa wpłynęło w 2018 roku 10 749 wniosków o wydanie zezwolenia na pracę sezonową. Wydano 6 897 zezwoleń, z których 98% dotyczyło obywateli Ukrainy. Prawie wszystkie zezwolenia dotyczyły sekcji PKD – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Ok. 1% dotyczyło działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.

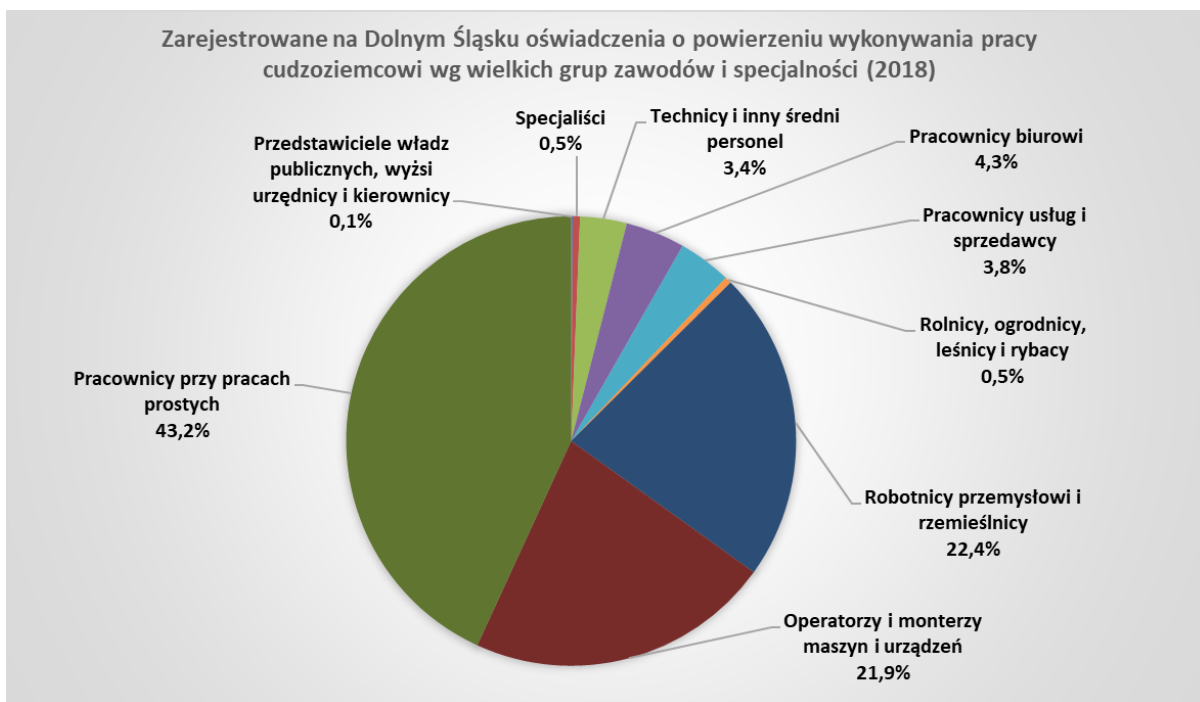

Liczba oświadczeń wpisanych do ewidencji przez dolnośląskie pup w 2018 roku wg obywatelstwa:

Województwa	Obywatelstwo						RAZEM
	Białoruś	Rosja	Ukraina	Mołdawia	Gruzja	Armenia	
Dolnośląskie	4 065	652	161 812	1 014	2 925	280	170 748

Źródło: Centralny System Analityczno-Raportowy MRPiPS, stan danych na 24.01.2019

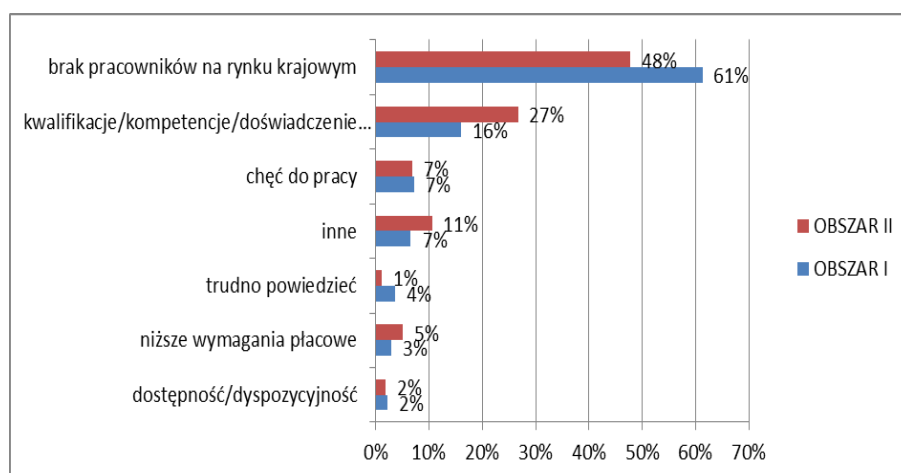

W stosunku do obywateli państw, dla których wymagane jest zezwolenia na pracę wydawane przez wojewodów na wniosek pracodawcy - w pierwszym półroczu 2018 roku Wojewoda Dolnośląski wydał 11 088 takich zezwoleń – więcej niż za cały rok 2017. 85% zezwoleń dotyczy obywateli Ukrainy. Podobnie, jak w przypadku prac sezonowych i oświadczeń, największy udział (łącznie ponad 82%) dotyczy robotników przemysłowych i rzemieślników, operatorów i monterów maszyn i urządzeń oraz pracowników przy pracach prostych.

Prowadzone przez DWUP „Badanie przedsiębiorców z obszaru województwa dolnośląskiego dotyczące zapotrzebowania na pracowników w perspektywie średniookresowej” wskazuje m.in., iż główną przyczyną zatrudniania obcokrajowców jest brak pracowników na rynku krajowym.

Wykres 1 Co zdecydowało o zatrudnieniu cudzoziemców w Państwa firmie? (Obszar I, II)

Obszar I - obszar województwa bez Wrocławia i powiatu wrocławskiego.

Obszar II - Wrocław i powiat wrocławski.

Źródło: Wywiady CATI z przedsiębiorcami

Priorytety dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2019

Na podstawie „Diagnozy sytuacji na rynku pracy” oraz prognoz zapotrzebowania na zawody, a także innych wymienionych we wstępie dokumentów określono następujące priorytety dolnośląskiej polityki rynku pracy, kierunki działań oraz cele wg priorytetów na rok 2019:

Priorytet 1 – Wzrost aktywności zawodowej oraz edukacyjnej mieszkańców regionu jako czynnik zwiększający adaptacyjność mieszkańców Dolnego Śląska na regionalnym rynku pracy,

Priorytet 2 – Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy i zwiększenie efektywności zarządzania dolnośląskim rynkiem pracy w celu wzrostu zatrudnienia w regionie.

Główne kierunki działań na dolnośląskim rynku pracy w roku 2019

- ✓ wspieranie i aktywizacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym szczególnie grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne i bezrobocie długoterminowe,
- ✓ aktywizacja osób z terenów wiejskich,
- ✓ podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych osób bezrobotnych, a w szczególności bezrobotnych nie posiadających jakiegokolwiek doświadczenia zawodowego,
- ✓ umożliwianie osobom bezrobotnym zdobywania pierwszego doświadczenia zawodowego,
- ✓ wspieranie i aktywizacja osób w starszych grupach wiekowych,
- ✓ wspieranie osób młodych (do 30 roku życia) w wejściu i utrzymaniu się na rynku pracy,
- ✓ wspieranie zatrudnienia i utrzymania się na rynku pracy osób niepełnosprawnych,
- ✓ popularyzowanie elastycznych form zatrudnienia członków rodzin z osobami zależnymi oraz rozwój usług wspierających te osoby w ich powrocie na rynek pracy i utrzymaniu się na nim.

Cele dolnośląskiej polityki rynku pracy w roku 2019 według priorytetów

Priorytet 1 - Wzrost aktywności zawodowej oraz edukacyjnej mieszkańców regionu jako czynnik zwiększający adaptacyjność mieszkańców Dolnego Śląska na regionalnym rynku pracy:

- ✓ przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu i związanemu z tym wykluczeniu zawodowemu i społecznemu,
- ✓ poprawa jakości zasobów siły roboczej (osób bezrobotnych i poszukujących pracy), z uwzględnieniem potrzeb pracodawców,
- ✓ wspieranie działań związanych z podnoszeniem i aktualizacją kwalifikacji dostosowanych do potrzeb pracodawców, służących poprawie zdolności do zatrudnienia oraz podnoszeniu poziomu aktywności zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy poprzez m.in. opracowywanie i realizację założeń Indywidualnych Planów Działań oraz szkolenia,
- ✓ stymulowanie wzrostu zatrudnienia w regionie poprzez wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne,
- ✓ wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- ✓ wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców regionu, szczególnie osób w starszych grupach wiekowych (powyżej 50 roku życia) oraz osób niepełnosprawnych.

Priorytet 2 - Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy i zwiększenie efektywności zarządzania dolnośląskim rynkiem pracy w celu wzrostu zatrudnienia w regionie:

- ✓ zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez dolnośląskie publiczne instytucje rynku pracy poprzez wykorzystanie środków krajowych i unijnych przeznaczonych na realizację zadań i projektów związanych z rynkiem pracy,
- ✓ usprawnienie funkcjonowania dolnośląskich instytucji rynku pracy poprzez wykorzystanie doświadczeń płynących z działań takich, jak m.in. zlecenie działań aktywizacyjnych agencjom zatrudnienia, współpraca z organizacjami pozarządowymi czy też projekty pilotażowe,
- ✓ podniesienie jakości oferty dolnośląskich instytucji rynku pracy poprzez wprowadzanie rozwiązań innowacyjnych, pozyskiwanych np. w wyniku realizacji ponadnarodowych projektów współfinansowanych z EFS,
- ✓ podniesienie jakości kwalifikacji osób pozostających w zatrudnieniu w zawodach deficytowych poprzez promocję i wykorzystanie środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, zarówno na rzecz pracodawców jak i pracowników,
- ✓ zwiększenie dostępu do usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia m.in. poprzez aktywną współpracę z partnerami społecznymi,
- ✓ wspieranie tworzenia miejsc pracy dla bezrobotnych przez przedsiębiorców szczególnie w obszarze zawodów deficytowych i niszowych,
- ✓ szersze wykorzystanie narzędzi z zakresu ekonomii społecznej (zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, spółdzielnie socjalne itp.),
- ✓ zwiększenie współpracy pomiędzy dolnośląskimi powiatowymi urzędami pracy w zakresie mobilności wewnątrzregionalnej z wykorzystaniem np. bonu na zasiedlenie.

Grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy Dolnego Śląska w roku 2019

Grupy priorytetowe:

- ✓ długotrwale bezrobotni,
- ✓ bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- ✓ bezrobotne osoby w starszych grupach wiekowych tj. powyżej 50 lat,
- ✓ bezrobotni do 30 roku życia, w tym z grupy NEET,

Ponadto szczególnym wsparciem objęte będą grupy:

- ✓ bezrobotni bez doświadczenia zawodowego,
- ✓ bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- ✓ bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- ✓ bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Źródła finansowania

Podstawowymi źródłami finansowania działań ujętych w Dolnośląskim Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2019 roku są:

- ✓ Fundusz Pracy,
- ✓ środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ✓ Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Na realizację w 2019 roku w województwie dolnośląskim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych przeznaczona została z Funduszu Pracy decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kwota **148 460 100 zł**. Z kwoty tej:

- ✓ **56 706 913 zł** przeznaczone jest na współfinansowanie projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój,
- ✓ **52 629 776 zł** przeznaczone jest na współfinansowanie projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego.

Niezależnie od powyższego, wzorem lat ubiegłych powiatowe urzędy pracy województwa dolnośląskiego będą składały wnioski o pozyskanie dodatkowych środków Funduszu Pracy pochodzących z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z zapisami dokumentu „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy w 2019 roku” w ramach ogłaszanych przez MRPiPS naborów spośród 18 wymienionych w dokumencie programów. Dla przykładu w 2018 roku urzędy pozyskały dodatkowe środki FP w wysokości **22 326 800 zł**.

Kolejnym źródłem finansowania są środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Rada Rynku Pracy dokonała podziału pomiędzy województwa limitów środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2019. Kwota dla powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego na rok 2019 wynosi **13 587 000 zł**.

Przyjęto, że w roku 2019 obowiązywać będą następujące priorytety wydatkowania KFS:

- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze i nie przysługuje im prawo do emerytury pomostowej,

- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu,
- ✓ wsparcie kształcenie ustawicznego osób po 45 roku życia.

Analogicznie do lat ubiegłych urzędy będą aplikować o środki z rezerwy KFS, która wynosi ponad 45 mln zł dla całego kraju.

Priorytety podziału rezerwy KFS 2019:

- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników CIS,KIS,WTZ,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

Partnerstwo, monitoring, sprawozdawczość

Dolnośląski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2019 rok opracowany został po przeprowadzeniu konsultacji z powiatowymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi. Zawarte w przedmiotowym dokumencie zadania będą realizowane zgodnie z zasadą partnerstwa.

Na poziomie lokalnym wspierane będzie partnerstwo na rzecz wzrostu zatrudnienia, którego cele oraz zasady współpracy określa zawarta w 2014 roku umowa pomiędzy Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy, wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa oraz innymi partnerami społecznymi. Istotą zawartego partnerstwa jest dążenie do osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia w regionie, większej mobilności zasobów ludzkich oraz wzrostu kompetencji mieszkańców Dolnego Śląska w powiązaniu z potrzebami regionalnej gospodarki.

Monitoring DRPDZ 2019 będzie prowadzony w oparciu o wybrane wskaźniki istotne dla całego regionu oraz dla wskazanych grup priorytetowych (wskaźniki udziału w strukturze bezrobotnych: osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, osób bez kwalifikacji zawodowych i do 30 roku życia, w tym z grupy NEET). Oczekuje się, że prowadzone działania będą miały dalszy pozytywny wpływ na dolnośląski rynek pracy i spowodują obniżenie wskaźników zwłaszcza w odniesieniu do grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy.

Wskaźniki monitoringu DRPDZ

- ✓ stopa bezrobocia (dane GUS),
- ✓ udział poszczególnych grup priorytetowych w strukturze bezrobotnych (dane MRPiPS, DWUP, PUP),
- ✓ liczba bezrobotnych objętych subsydiowanymi programami rynku pracy województwa dolnośląskiego (dane MRPiPS, DWUP, PUP),
- ✓ efektywność zatrudnieniowa i kosztowa programów rynku pracy (dane MRPiPS),
- ✓ liczba osób, które uczestniczyły w projektach pozakonkursowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, współfinansowanych ze środków EFS (dane DWUP, PUP),
- ✓ liczba osób bezrobotnych, wyłączonych z ewidencji z tytułu podjęcia pracy (dane DWUP, PUP),
- ✓ liczba osób, które uzyskały zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia (dane DWUP),
- ✓ liczba przeszkolonych pracowników publicznych służb zatrudnienia w 2019 r. (dane MRPiPS, DWUP, PUP),
- ✓ liczba osób uczestniczących w kształceniu ustawicznym w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (dane MRPiPS, DWUP, PUP).

Na podstawie wyników monitoringu DWUP opracuje sprawozdanie roczne, które będzie zawierało informacje na temat stosowanych instrumentów rynku pracy, efektów (zmian w poziomie wskaźników) oraz wydatkowanych na ten cel środków w podziale na źródła finansowania. W sprawozdaniu zostaną dodatkowo zamieszczone informacje o działaniach powiatowych urzędów pracy na rzecz osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy lub innych osób wymagających wsparcia z obszaru województwa dolnośląskiego.

Sprawozdanie z realizacji Dolnośląskiego Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2019 zostanie przedłożone do zaopiniowania członkom Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy.